

Světlik

svět libereckých knihoven

hách po odpadnutí vod první suchá země i na temeni Ještěda.
na, usedají do stínu platanů a jejich urputné vzezření se stává mírným.
jí nazdařbůh. Být básníkem, to není jenom tak.
Oh, moje Mañon! Slunko bylo u samého západu a svatojánnští broučci vstávali.
to be done. Byl pozdní večer – první máj, večerní máj – byl lásky čas.
der Fall ist.
v?

Knihovna slavila 15. výročí od otevření nové budovy

8. března před 15 lety se knihovna otevřela všem. Záměrně píší všem, neboť napsat čtenářům nebo uživatelům by nebylo správné. Knihovna (v roce 2001 ještě Státní vědecká) velkoryse nabídla své nové krásně zařízené prostory opravdu všem – dětem, dospělým, seniorům, díky bezbariérovému přístupu i hendikepovaným. A kromě prostor knihovna nabídla své služby, klasické knihovnické... Až později se během let začaly rozvíjet aktivity, které se dnes jeví jako samozřejmé.

V roce 2003 jsme například začali s cyklem pořadů Prolínání kultur, kterým jsme chtěli podpořit myšlenku knihovny jako „Stavby smíření“.

Knihovna chtěla sloužit i jako místo setkávání, diskusní prostor pro uplatnění menšiny – ať už jazykové nebo národnostní – své místo v knihovně prostřednictvím zajímavých přednášek, hudebních či tanečních vystoupení našli Romové, Vietnamci, Afričané, ale i Slováci, Rakušané a Němci... Prostě všichni, které život právě zavál do Liberce.

Knihovna je otevřená instituce pro všechny. Můžete milovat knihy, čtení, studovat, zajímat se o literaturu, kulturu. Dveře jsou pro vás otevřeny! V době, kdy si lidé myslí, že většinu informací mohou „vygooglovat“, je zdánlivě úloha knihovny v informační společnosti potlačena – ale právě solidnost knihovny je zárukou, že v knihovně obdržíte informace pravdivé a ověřené.

Ale naopak, nemusíte nutně číst knihy, stačí, když se o něco zajímáte – o cokoli, co knihovna nabízí. Nabídka je dnes v knihovně téměř nepřehledná, témata jsou různá, můžete se nechat vzdělávat v oblasti genealogického pátrání nebo se aktivně zúčastňovat fotografických soutěží, naučit se zacházet s iPadem či se stát fanouškem našeho Facebooku – nebo si můžete v knihovně jen odpočinout, zatančit si a zazpívat.

Patnáct let moderních služeb liberecké knihovny – můžeme se za těmito roky ohlédnout – kolik dětí se v knihovně naučilo, jak milovat knížky, jak s nimi zacházet, kolika dětem či dospělým jsme doporučili knížku ke čtení nebo ke studiu, kolik lidí jsme ovlivnili v jejich výběru? Kolik lidí si pomyslelo – je fajn, že tady tu knihovnu máme...? Nebo dokonce – nedovedl/a bych si život bez knihovny představit...

Je za námi patnáct let a věřím, že mnoho let před námi. Knihovna pro všechny je tu právě pro vás. Přijďte se o tom přesvědčit.

Mgr. Blanka Konvalinková

ředitelka

Nadace Preciosa opět podpořila knihovnu. Děkujeme Nadaci Preciosa za finanční příspěvek ve výši **50 000 Kč** na pořízení odborných informačních zdrojů. Za uvedenou částku jsme zakoupili zahraniční odborné publikace pro studenty, vědecké pracovníky i další zájemce, zaměřili jsme se na témata, jako jsou např. pedagogika, sociologie, česko-německé vztahy, ale také technické obory včetně sklárství.

Obsah

SVĚT libereckých knihoven.....	2
<i>Z knihovny</i>	<i>2</i>
<i>Jak jste hodnotili služby knihovny?</i>	<i>2</i>
<i>Krátce z knihovny.....</i>	<i>4</i>
<i>Britské centrum KVK.....</i>	<i>5</i>
<i>Akce v knihovně</i>	<i>8</i>
<i>Ples v knihovně 2016</i>	<i>8</i>
<i>Oslavili jsme 15 let od otevření knihovny!</i>	<i>10</i>
<i>Březen, měsíc čtenářů.....</i>	<i>11</i>
<i>Tvoří knihovníci</i>	<i>12</i>
<i>L. Sýkorová: Pokora</i>	<i>12</i>
<i>Z regionu</i>	<i>13</i>
<i>Víte, co to je, když se řekne „regionální služby knihovnam Liberecka“?.....</i>	<i>13</i>
<i>V Semilech můžete vrátet knihy prostřednictvím boxu před knihovnou.....</i>	<i>21</i>
<i>Španělský týden v dětském oddělení semilské knihovny</i>	<i>22</i>
SVĚT hravých věd	23
SVĚT souvislostí	24
<i>M. Sekyra:</i>	
<i>Liberecko v české krásné literatuře XII.....</i>	<i>24</i>
SVĚT libereckých autorů.....	31
<i>Š. Kučera:</i>	
<i>Ďáblův doktor a mrtvý wallaby</i>	<i>31</i>
<i>V. Benedeková:</i>	
<i>S přáteli na Marsaktu</i>	<i>34</i>
SVĚT mladé literatury.....	42
<i>Heath Crosslet</i>	<i>42</i>
<i>Ondra Hykš.....</i>	<i>43</i>
SVĚT kritického myšlení.....	45
<i>O. Hejnic:</i>	
<i>Don Pasquale – Gaetano Donizetti.....</i>	<i>45</i>
<i>O. Hejnic:</i>	
<i>Flákači – Václav Dušek.....</i>	<i>46</i>
<i>O. Hejnic:</i>	
<i>Pitomost aneb kanárek od Jiřího Pokorného.....</i>	<i>48</i>

Redakční rada:

Marek Sekyra [KAL]

Blanka Konvalinková, Jaroslava Starcová, Libor Schiffner [KVK]

Vydává Krajská vědecká knihovna v Liberci [KVK] spolu s Kruhem autorů Liberecka [KAL] jako účelový tisk.
Tiskárna RUCH s. r. o., www.ruch.cz

Evid. č. MK ČR 14407 ISSN 1214 - 2751

Z knihovny

Jak jste hodnotili služby knihovny?

„Jsem rád, že existují instituce, jako je liberecká vědecká knihovna. Jsem brdý, že naše město má tak skvělou instituci plnou báječných, usměvavých lidí ochotných pomoci a doporučit kvalitní zdroje. Je to jedinečné a nádherné místo. Děkuji, že jste tu pro nás. Váš věrný čtenář a klient.“

Na konci roku 2015 jsme se našich čtenářů a návštěvníků v anketě ptali, jak hodnotí knihovnu a její služby. Clem ankety bylo zjistit míru spokojenosti se službami knihovny a načerpat podněty ke zlepšení kvality služeb, příp. odstranění nedostatků.

Dotazník obsahoval 16 standardizovaných otázek – zjišťovali jsme frekvenci návštěv knihovny a webu knihovny, důvody návštěvy knihovny, spokojenost s otevírací dobou, jednotlivými odděleními a jejich službami. Také nás zajímalo hodnocení knihovního fondu, webové stránky, způsobu informování o dění v knihovně, prostor knihovny, technického vybavení nebo úroveň vystupování našich zaměstnanců. Respondenti vybírali ze škály slovních odpovědí vyjadřující alternativu ke známkování na stupnici od 1 do 6 („vynikající – velmi dobrá – průměrná – spíše špatná – velmi špatná – nehodnotím, nevyužívám“ a „určitě ano – spíše ano – průměrně – spíše ne – vůbec ne – nevím, nehodnotím“).

Zmíněný soubor otázek byl doplněn o další tři, z nichž jsme se pokoušeli zjistit informace o struktuře respondentů (pohlaví, vzdělání, aktuální životní

situace – student, zaměstnanec, důchodce, ...). Respondenti mohli vyplnit online dotazník (na webu knihovny, oslovení náhodně vybraných čtenářů e-mailem), v prostorách knihovny byl k dispozici tištěný formulář. Celkem se nám sešlo 1 112 odpovědí, z toho 135 tištěných a 977 online dotazníků.

Realizaci ankety jsme splnili povinnost, kterou knihovnám ukládá Metodický pokyn Ministerstva kultury k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb, tj. zjišťovat potřeby veřejnosti v pravidelných intervalech, nejlépe každých pět let. Ve zmíněném pokynu je uveden požadovaný indikátor spokojenosti uživatelů knihovny starších 15 let, podle kterého by více než 90 % respondentů mělo hodnotit služby knihovny jako dobré nebo velmi dobré. Z tohoto hlediska můžeme výsledky ankety považovat za vynikající, protože **97 % respondentů hodnotí celkovou úroveň knihovny jako vynikající nebo velmi dobrou.**

Za velmi potěšující považujeme skutečnost, že většina respondentů je se službami knihovny spokojena a vyjadřuje knihovně svoji podporu. Objevila se také řada připomínek, které jsou mnohdy oprávněné. Budeme se jim během roku věnovat a pokusíme se nalézt vhodné řešení. Nejčastěji se objevovaly tyto připomínky: stav sociálního zázemí (WC, šatní skříňky), problémy s topením a klimatizací, přítomnost lidí bez domova v prostorách knihovny, málo

JAK JSTE HODNOTILI KNIHOVNU?

Na konci roku 2015 jsme se Vás v anketě ptali, jak hodnotíte knihovnu a její služby. Zajímá Vás, jak jsme dopadli? **97 % z celkového počtu respondentů je s našimi službami spokojeno!** Děkujeme všem, kteří se do ankety zapojili a vyjádřili nám svoji podporu. Děkujeme také za připomínky a náměty – mohou nám pomoci při zkvalitňování služeb nebo plánování služeb nových. Věříme, že se nám alespoň některé požadavky podaří realizovat.

Jak to dopadlo?

LÍBÍ SE VÁM

- ✓ knihovna jako kulturní a setkávací centrum
- ✓ příjemné prostředí a atmosféra, pohodlný nábytek
- ✓ rozsáhlá otevírací doba od pondělí do soboty
- ✓ velký výběr dokumentů v různých podobách
- ✓ nabídka půjčování elektronických knih
- ✓ široká nabídka kulturních a vzdělávacích akcí
- ✓ milý a vstřícný personál

NELÍBÍ SE VÁM

- ✓ málo exemplářů atraktivních titulů
- ✓ stav sociálního zařízení – WC, šatní skříňky
- ✓ přítomnost problémových návštěvníků v prostorách knihovny
- ✓ pomalá Wi-Fi
- ✓ problémy s topením a klimatizací – zima, příp. v letních měsících horko
- ✓ absence tichých studijních zón
- ✓ málo informací o dění v knihovně

Více informací o výsledcích ankety najdete na webu knihovny: <http://www.kvkli.cz/anketa.html>

exemplářů atraktivních titulů a některé další. Respondenti naopak oceňují knihovnu jako kulturní a setkávací

centrum, příjemné prostředí a atmosféru, velký výběr dokumentů v různých podobách, nabídku půjčování e-knih

nebo širokou nabídku kulturních a vzdělávacích pořadů. Více informací o výsledcích ankety jsou zájemcům k dispozici na webu knihovny: www.kvkl.cz/anketa.html. Děkujeme všem, kteří se ankety zúčastnili a podělili se

s námi o své názory. Také děkujeme za spoustu inspirujících námětů, které nám mohou pomoci vylepšit služby nebo připravit služby nové.

Dana Petrádová

Krátce z knihovny

Jak na e-knihy

DOZVÍTE SE

- ...jaké typy e-knih knihovna nabízí
- ...co je potřeba pro jejich stahování a čtení
- ...jaká úskalí Vás mohou čekat

- ✓ e-kniha
- ✓ e-vypůjčka
- ✓ čtečka
- ✓ eReading.cz
- ✓ Flexibooks
- ✓ databáze
- ✓ off-line vypůjčka
- ✓ EBSO

Seminář pro veřejnost

JAK NA E-KNIHY

čtvrtek
19. 5. 2016
16.30 hodin

Krajská vědecká knihovna v Liberci
počítačová učebna
sraz účastníků ve vstupní hale

registrace telefonem:
tel.: 482 412 133 nebo
e-mail: info@kvkl.cz

Máte v tom zmatek?
My někdy taky – přijďte
si s námi ujasnit, jak to
vlastně všechno je...

Připravujeme: JAK NA FACEBOOK

Chcete si půjčovat naše e-knihy a nevíte, jak na to? Tak přesně Vám je určený seminář, který Vás poutavou formou seznámí se všemi tajemstvími e-knih: dozvíte se, co to jsou e-knihy, jaké nabízíme a hlavně jak a do jakých zařízení je můžete zdarma stahovat. Samozřejmě bude i prostor pro Vaše dotazy či řešení

konkrétních problémů při stahování. Nejbližší seminář proběhne ve čtvrtek 19. května od 16.30 h.

Nejvíce jste četli...

Nejpůjčovanější knihou roku 2015 byl román J. Greena Hvězdy nám nepřály, následovalo Inferno D. Browna a třetí příčku obsadil alegorický román Farma zvířat G. Orwella. Nejstahovanější e-knihou se stal detektivní příběh Hedvábník (R. Galbraith), následovala humoristická Analfabetka, která uměla počítat (J. Jonasson) a třetí byla opět detektivka – Stalker od L. Keplera.

VU3V pokračuje

S nebývalým zájmem se setkalo zahájení dalšího semestru Virtuální univerzity třetího věku, speciálně kurz Genealogie – hledáme své

předky. Posluchači se mohou těšit na mnoho zajímavých informací a tipů, jak začít pátrat po svých předcích.

Velkému zájmu se těší také druhý otevřený kurz – Umění rané renesance v Itálii, který účastníky přene- se do renesanční Florencie.

Člověk v labyrintu poznání

I v roce 2016 pokračuje přednáš- kový cyklus realizovaný ve spolu- práci se vzdělávací firmou Aperta a věnovaný různým oblastem života, problémům a možnostem jejich ře- šení. Během podzimu 2015 se účast- níci z úst skvělých lektorů dozvěděli mnoho zajímavých informací o part- nerských vztazích, komunikaci, tré- nování paměti nebo čínské medicíně. V roce 2016 proběhly nebo ještě pro- běhnou přednášky o vizualizaci, ří- zení času nebo závislostech. Určitě si nenechte ujít zatím poslední – červ- novou – přednášku Bud' šnek, kde

zjistíte, proč a jak byste měli zpoma- lit své životní tempo.

Knihovna má svoji turistickou vizitku

A na závěr perlička pro sběratele turistických vizitek – 1. března 2016 knihovna zahájila prodej vlastní tu- ristické vizitky vydané při příležitosti 15. výročí otevření knihovny. Vizitka se prodává ve vstupní hale na Infor- mační službě za 15 Kč.

Britské centrum KVK

V roce 1992 ještě do staré budovy knihovny zavítali zástupci organizace The British Council v Praze s nabídkou spolupráce. Bohužel prostorové mož- nosti staré budovy byly omezené a již nebylo možné být jen několik regálů s knihami někam umístit. Jakmile však byla v roce 2001 otevřena nová budo- va knihovny, British Council se znovu přihlásil. V září následujícího roku se „otevřelo“ Britské centrum veřejnosti, jakožto druhá ucelená sekce zahranič- ní literatury. První vznikla Rakouská knihovna, která byla založena ještě ve

staré budově. V prosinci 2002 proběhly první cambridgeské zkoušky z angličti- ny. Britské centrum se až do roku 2005 nacházelo ve Všeobecné knihovně.

British Council přispíval bohatě na nákup nové literatury, zároveň byly po- řádány kulturní a literární kampaně, setkání s britskými spisovateli, výstavy a přednášky. Se vstupem České repub- liky do EU však tato podpora postupně slábla, nejen v Liberci, ale i v ostatních centrech v republice, a hledaly se nové formy spolupráce a podpory na nákup knih a fungování dalších aktivit.

Jelikož se zkoušky z angličtiny dobře ujal a třikrát ročně – v březnu, červnu a prosinci – se konaly pravidelné sessions, bylo rozhodnuto, že zdrojem podpory budou právě zkoušky. Počet kandidátů se v Liberci držel vždy ve stejných číslech, která sice nebyla nijak vysoká ve srovnání např. s Brnem, Olomoucí, Ostravou či Prahou, ale každá session se vždy konala. Dokonce někteří mimoliberečtí kandidáti dávali přednost právě našim „komorním“ sessions a dovolím si podotknout, že náš tým byl vždy velmi kladně hodnocen, stejně jako prostředí a podmínky zkoušky. Z naší strany jsme se vždy snažili náročnou zkoušku kandidátům ulehčit v rámci našich možností i velmi přísných pravidel, za kterých se koná, abychom minimalizovali jejich stres a mnohdy zbytečnou trému. Výsledky našich kandidátů v letech 2002–2015 byly vynikající a počet neúspěšných kandidátů by se dal spočítat na prstech jedné ruky. Troufám si říci, že k tomu určitě přispělo svou troškou i příjemné, komorní prostředí a náš pohodový zkouškový tým.

Díky British Council jsme se v knihovně mohli setkat se zajímavými autory i osobnostmi, ale především jsme měli možnost se mnohokrát setkat s panem profesorem Martinem Hilským, jehož přednášky o Williamu Shakespeareovi a jeho době jsou nezapomenutelné. Pro milovníky četby v angličtině funguje od roku 2005 čtenářská skupina.

Zásadní organizační změny v londýnské centrále British Council dopadly i na pražskou pobočku, a tudíž i na partnerská centra, a tak byla naše

vzájemná spolupráce ukončena k 31. 12. 2015. Dobrá zpráva je, že Britské centrum funguje dál a především zkoušky z angličtiny se budou i nadále v Liberci konat. Ještě koncem roku 2015 navázala knihovna spolupráci s Evropským centrem jazykových zkoušek z Českých Budějovic a v březnu proběhne první zkušební session. Věříme stejně jako naši příznivci z řad učitelů, že zájemci o certifikát z University of Cambridge budou moci do budoucna zkoušku skládat v Britském centru Krajské vědecké knihovny v Liberci.

Kateřina Trojanová

PŘEHLED NEJZAJÍMAVĚJŠÍCH AKCÍ:

2002	6. září slavnostně otevřeno Britské centrum v KVK v Liberci Roger McGough – britský spisovatel pro děti
2003	Roger Robinson – britský básník, pocházející z Trinidadu
2004	England, England – výstava
2005	Meic Stephens – velšský spisovatel a básník, univerzitní profesor Magic Pencil – kampaň britských ilustrátorů, knihovna obdržela kolekci dětských knih z této kampaně Poems on the Underground – výstava Spotlight on Wales – výstava
2006	Peter Shirlow – profesor z University of Ulster Books for Children – výstava komiksů renomovaných britských autorů Severní Irsko – výstava Scandal in Bohemia – výstava ve spolupráci s Českou společností Sherlocka Holmese
2007	Summer Jobs in Britain – informace pro zájemce o práci v UK
2008	Big Wild Read – kampaň k podpoře dětského čtenářství a výstava
2009	Raymond Murphy – autor anglických gramatik Jules Verne, slavný Francouz v anglických překladech – výstava Martin Hilský a Daniel Dobiáš – poetický pořad Shakespeare, renesance a sonety
2010	Martin Hilský a Daniel Dobiáš – Tak trochu sváteční shakespeareovská pošta – Shakespeareovy sonety Robert Louis Stevenson – Nejen Jekyll a Hyde – výstava ke 160. výročí narození neprávem opomíjeného spisovatele Simon Mawer – Skleněný pokoj, autorské čtení britského spisovatele Martin Hilský – Shakespeareovi šaši a blázni
2012	10. výročí Britského centra 2012 UK celebrates... – výstava k britským výročím roku 2012 George Harrison: Living in the Material World (2011) – česká premiéra dokumentu mapujícího život jednoho z nejslavnějších muzikantů všech dob, režie Martin Scorsese Tajemství skryté v atomech – 90 minut se známým popularizátorem vědy Michaelem Londeboroughem Martin Hilský – Komické v tragédii a tragické v komedii, další setkání s Williamem Shakespearem Olympijské hry Londýn 2012 – výstava plakátů předních britských umělců
2013	2013 UK Celebrates... – výstava k britským výročím roku 2013 Benjamin Britten – výstava Michal Babič – Polymery – molekulární obři Martin Hilský a Ondřej Hučín – Alžběta I. – její doba a její obraz v díle Benjaminu Brittena
2014	2014 UK Celebrates... – výstava k britským výročím roku 2014 Jára Cimrman – cestovatel a vynálezce Martin Hilský – Shakespeareův Othello Martin Hilský – Shakespeare a zrod anglického divadla
2015	2015 UK Celebrates... – výstava k britským výročím roku 2015

Akce v knihovně

Ples v knihovně 2016

Již po páté se uskutečnil v Krajské vědecké knihovně společenský ples, v souladu s aktuálním počasím vybarvený do modro-bílo-stříbrna. Díky zcela vyprodaným vstupenkám a do posledního místa zaplněným prostorům byla atmosféra opět skvělá. Roli moderátora již tradičně přijal Jiří Bartoš Sturz, který v průběhu večera vystoupil také coby člen šoubendu Knihoň s několika písněmi, přednesenými za doprovodu klarinetu a akordeonu. Zahájení patřilo dívčímu saxofonovému souboru Apple Saxes, který později hrál k tanci též v Malém sále, na hlavním parketu rozvlnila doslova davy tanečníků

stejně jako v předchozích letech skupina Domestic z Tanvaldu. S ukázkou skotských tanců se po zkušenosti z prvního plesu vrátila skupina Jizerský bodlák, ve vzduchu se v té chvíli promísily vůně whisky a skvělých moravských vín z vinařství Víno Rychnov a Zámecké vinařství Munzar v Domousnicích, tradičních sponzorů plesu. Půlnoční losování vstupenek o zajímavé ceny, věnované také dalšími sponzory, Pekařstvím Jahůdka, Knihkupectvím Fryč a rodinnou Pražírnou kávy APe z Křížan, zakončilo oficiální program. Regionální produkty a speciality nabídli zástupci prodejny Náš Grunt Liberec

a regionální pivovar Liberec Vratislavice Konrad. Věříme, že se vám i pátý ples líbil, a těšíme se na setkání v roce

2017. Fotografie si můžete prohlédnout na našem Facebooku.

Marek Sekyra

Oslavili jsme 15 let od otevření knihovny!

8. března jsme si připomenuli den před 15 lety, kdy naši čtenáři poprvé překročili práh naší krásné knihovny a přišli si zavzpomínat i letos. Celý den byl pro čtenáře připraven zajímavý program. Ve 12.00 byla knihovna slavnostně znovuotevřena a rozkrojil se narozeninový dort. Ve 14.00 hodin byla odhalena Lavička Václava Havla před knihovnou. Autorem projektu je Prof. Dr. Ing. arch. Bořek Šípek. Při této příležitosti přednesli herci Divadla F. X. Šaldy a Naivního divadla

úryvky ze hry Audience. Během celého dne probíhala čtenářská amnestie

M. Polách a M. Sýkora přednesli ukázkou ze bry V. Havla Audience

P.O.H. Trio vystoupilo s písněmi Rolling Stones

a noví čtenáři se tento den mohli zdarma zaregistrovat a stávající čtenáři, kterým v březnu vypršela platnost průkazu, měli přeregistraci s 50% slevou.

V rámci doprovodného programu byla také možnost zhlédnout výstavu či navštívit koncert.

redakce

Březen, měsíc čtenářů

Měsíc březen už automaticky spojujeme s knihou! Není se čemu divit, slogan Březen, měsíc knihy totiž slyšíme již od roku 1955, kdy proběhl první ročník.

V roce 1998 nastoupil na jeho místo projekt Březen – měsíc internetu a po jedenácti ročnících byl vystřídán kampaní zaměřenou opět na knihy a čtení – vznikl Březen, měsíc čtenářů.

Mnoho knihoven připravuje v tomto období programovou nabídku, zaměřenou přímo na čtenáře. Cílem je připomenout knihy, čtení a zážitky s tím spojené jako důležitou součást života. Zároveň se knihovny chtějí představit nejenom jako půjčovny knih, ale místa, která podporují vzdělávání, kulturu, setkávání, diskusi, místa nabízející inspiraci a kreativitu. Nejinak je tomu v Krajské vědecké knihovně v Liberci,

která se tento rok ke kampani opět s chutí připojuje.

V průběhu března si naši návštěvníci mohli užít řadu zajímavých přednášek s literární tematikou, za všechny jmenujeme např. **Mitsuko – kromobyčejná žena** – beseda s Vlastou Čihákovou

Noshiro (autorkou knihy) o dramatickém životním příběhu Japonky žijící na přelomu 19. a 20. století v Evropě

nebo cestovatelská a literární přednáška doc. Zdeňka Susy **Vyprávění o pouti z Prahy do Santiaga de Compostela a na konec světa**.

Vyprávění o pouti z Prahy do Santiaga de Compostela a na konec světa

host: Doc. MUDr. Zdeněk Susa, CSc.
lékař a evangelický kazatel

Zdeněk Susa putoval z Prahy do Santiaga de Compostela po etapách v letech 1991–1996; byl jedním z prvních Čechů, kteří se na tuto pouť vydali po otevření hranic. Svůj cestovní deník pilně historii, pověstmi, legendami, ale i vzpomínkami a úvahami. Tak vznikla kniha „Ultreia“, která je současně dokumentem o pouti v nejhlubší Evropě, středověkou dopravou i vlastním nitrem. Autor bude vyprávět se světelnými obrazy i číst ze své knihy.

4. 3. 2016
18.00 h

Krajická vídecká knihovna v Liberci
Velký sál (2. patro)

Tradiční akce **S baterkou do knihovny** se uskutečnila 22. března. Noční prohlídka plná nečekaných setkání,

zajímavých úkolů a dobrodružství byla tentokrát připravena speciálně pro děti. Tématem byli čerti a vodníci z českých pohádek.

Do akce **Noc s Andersenem** se zapojuje mnoho knihoven včetně té naší. Tentokrát se uskutečnila 1. 4. 2016 na pobočce Machnín, Vesec a v Hlavní budově. Na děti čekalo mnoho soutěží, her a hlavně čtení a pro odvážné i spaní v knihovně!

Měli jste někdy **Rande naslepo**? Pokud Vám chyběla odvaha, mohli jste si jej sami vyzkoušet u nás. Samozřejmě šlo o knížky, a jakou jste si vybrali, jste se dozvěděli teprve doma. Naši knihovníci Vám vybrali to nejlepší z nejlepších.

Již několik let jsou oceňováni nejlepší čtenáři – v předchozích letech jsme vybírali nejlepší čtenáře z řad dětí, seniorů, otců, oceněna byla také nejlepší čtenářská rodina. V letošním roce se soutěžilo o nejlepší čtenářskou třídu – třídy se mohly hlásit v rámci kampaně Čtení pomáhá.

Dana Petrádová

Tvoří knihovníci

Ludmila Sýkorová – Pokora

Ne, určitě není příjemné vstávat před rozedněním. Teprve až zmizí poslední cáry tmy, až je okno světlem bílé, až se modrá zlaté ráno. Ale dnes ne, dnes vstát ještě za šera, šupinky snů, splínu a nočních mūr setřást do peřin.

Dnes bude překonána lenost, nenechá myšlenky jen tak bloumat po stropě a utíkat do slepých uliček. Bude prospěšná jiným – těm druhým a tím vlastně i sobě. Ale dá se to i obrátit – dělat radost sobě a tím potěšit druhé. Ovšem není

to zas úplně to samé. Dělat radost druhým, znamená vybírat podle nich, podle jejich potřeb a přání. Těšit se z činnosti samé bez ohledu na vlastní preference. V opačném případě potěším druhé daleko spíše svojí dobrou náladou z vlastního uspokojení než vlastním předmětem činnosti.

Upletu kamarádce svetr, sice mne při tom bolí ruce, ale jí je zima a líbí se jí pletené svetry. Má samozřejmě radost, aby ne, a mně zas udělá dobře, že jí není zima a taky, že jsem šikovná, ale to už je trochu na hraně. Zatímco když já si ušiju pěkné šaty a mám radost, kamarádku může těšit tak akorát to, že mám dobrou náladu, možná. A tak dále a dále a ještě jinak, až z toho vytvoříme celkem obsažnou filozofii dobrých skutků. Pokud budeme opravdu důkladní, dojdeme až k pokornému závěru – číň práci bez touhy po odměně.

Den pokory bude dnes. Odplaví jedy sobeckých radovánek a chutí, zamete falešné touhy a sny. S myslí čistou a odhodlanou začíná své ráno. Prospěť domácnosti a všem v tom hnízdě. První ložnice, vyvětrat a natrást spaní, postýlku uhladit dohladka, uklidit a složit odložené věci. Setřít prach s povrchu věcí a míst všude doma. V pokojích smést zbytky, drobký a všelijaké žmolky. V čistotě a pořádku přebývat bude milá rodinka. Pak i toaleta, vana, umyvadlo musí zářit, ručníky vonět levandulí. Mýdlo, šampónu a krémům dát jejich správná místa. Hýčkána bude rodinka.

Kuchyň je cítit po vanilce a sladkosti povidel. Těsto už kyne, trouba se hřeje, buchty se pečou a za chvíli už na stole voní. Domov připraven čeká. Pokorně, tiše, chvilka času vydechnout. Pak trocha pýchy nedá nepochlubit se aspoň maličko. Talířek buchet sousedům, bochánky ještě vlahé. Ta chvála přece těší, i od té jejich vnučky. Ochutná jednu, sní druhou. Čtyřleté dítě je bezelstné a zdvořilé pokrytectví ještě nezná. Když bezprostředně řekne „Ty jsou tak dobří!“, potěší a zahřeje to tím víc. „Ale už není,“ řekne babička. A zase ta dětská upřímnost „To nevadí, upече jiný.“

Tak upekla ještě mnohokrát. Také ještě mnohokrát uklidila, ovšem bez odezvy. Krédo se naplnilo. „Konej práci proto, že má být vykonána, a nikoliv pro odměnu.“ Tak pravil Kršna, tak zní Vznešeného zpěv.

Z regionu

Víte, co to je, když se řekne „regionální služby knihovnám Liberecka“?

V rámci regionálních funkcí poskytuje Krajská vědecká knihovna v Liberci městským (profesionálním) a obcím

(neprofesionálním) knihovnám Liberecka především poradenské, vzdělávací a koordinační služby, nakupuje

a zpracovává nové knihy, buduje výměnné fondy a zapůjčuje výměnné soubory, vykonává další nezbytné činnosti napomáhající rozvoji knihoven a jejich veřejných knihovnických a informačních služeb. Výkon regionálních funkcí je financován z rozpočtu Libereckého kraje. Oddělení služeb knihovnám okresu Liberec poskytuje kromě již zmíněných činností v posledních letech odbornou pomoc a péči knihovnám obcí a měst především v oblasti automatizace a celkové modernizace knihovnických služeb, dostupnosti on-line katalogů a tvorbě a přístupnosti webových stránek všech typů knihoven.

Automatizace knihoven

Ještě začátkem roku 2015 některé knihovny nově zaváděly automatizovaný systém Clavius a další spouštěly výpůjční protokol. Na podzim 2014 metodické oddělení připravilo 9 projektů pro neprofesionální knihovny okresu, všechny knihovny obdržely dotaci v celkové výši 140 000 Kč na doplnění a obnovu počítačového vybavení. V knihovnách je postupně dokončováno zpracování knih v počítači a dle možnosti je zahájeno půjčování přes čárové kódy. Ve dvou knihovnách, kde to zatím počítačová zdatnost knihovníka neumožňuje, zůstává sáчковý výpůjční systém.

Velkým úkolem uplynulého roku bylo zavedení regionálního systému Clavius REKS, které přináší výhody zřizovatelům knihoven – především úsporu nákladů na automatizaci knihoven (licenční poplatky, servisní práce), možnost zpřístupnění on-line katalogu

knihovny na internetu 24 hodin / 7 dnů v týdnu a současně je zajištěna bezpečnost dat na centrálním serveru v KVK v Liberci. Zkvalitnění, zjednodušení a zrychlení knihovnické práce je přínosem pro knihovníka.

V roce 2015 se podařilo dokončit činnosti potřebné pro zpřístupnění on-line katalogu a čtenářského konta Městské knihovny ve Frýdlantu. Současně s tím mohl být i v této poslední profesionální knihovně okresu spuštěn v říjnu, v rámci Týdne knihoven, výpůjční protokol, tím byla realizována kompletní automatizace této knihovny.

Bezbariérovost

Omezená dostupnost knihovny pro starší a hůře pohyblivé čtenáře je problémem malých obecních knihoven, v některých případech i knihoven větších měst. Knihovny jsou umístěny ve starších objektech, často v prvním patře. Na Liberecku je pouze 14 z 55 obecních knihoven, které mají bezbariérový přístup. V několika obcích knihovnice poskytují donášku čtenářům přímo domů.

CADR

Pod novou zkratkou, která se v našem oboru objevila, se skrývá Centrální adresář knihoven, který by měl být nejúplnějším zdrojem informací o knihovnách a informačních institucích v ČR. Prvotním podkladem byla evidence knihoven MK ČR a postupně jsou data aktualizována a doplňována v jednotlivých regionech. Každá evidovaná knihovna má přidělené heslo pro vstup

do on-line formuláře v Centrálním adresáři pro budoucí aktualizace. Adresář bude sloužit všem typům knihoven a ty společně s pověřenými knihovnami zaručují úplnost a správnost vložených záznamů.

Čtenáři

Podle roční statistiky vykazujeme v malých obcích necelých 27 tisíc obyvatel, z toho je skoro 2 tisíce registrovaných čtenářů. I když se může zdát toto číslo příliš nízké, nesmíme zapomenout, že část obyvatel obce využívá služby KVK v Liberci při cestě do práce nebo do školy. Další část sice není registrovaná v žádné knihovně, ale registraci jednoho člena rodiny využívají i její další členové apod. Některé knihovny zavedly tzv. rodinnou registraci, která více vypovídá o počtu registrovaných čtenářů. Většina neprofesionálních knihoven Liberecka poskytuje veškeré své služby zdarma.

Distribuce

Kromě pravidelného rozvozu nových knih a souborů výměnného fondu zajišťujeme distribuci knihovnických materiálů – časopisu Světlik a dalších publikací vydaných KVK, Kruhem autorů Liberecka, příp. dodaných prostřednictvím NK ČR apod. Rozvoz je využíván i pro dodávky propagačních materiálů vydávaných Svazem knihovníků a informačních pracovníků v rámci celostátních knihovnických akcí (Březen – měsíc čtenářů, Týden knihoven, Den pro dětskou knihu apod.). Stejně tak jsou rozváženy i dary z projektu Česká knihovna.

Evidence knihoven

K 31. 12. 2015 byla síť veřejných knihoven na Liberecku tvořena 47 neprofesionálními knihovnami s 6 pobočkami (Hradčany, Petrášovice, Vlčetín, Družcov, Osečná – dětské oddělení,

Přibyslavice) a 9 knihovnami profesionálními (Český Dub, Frýdlant, Hejnice, Hodkovice nad Mohelkou, Hrádek nad Nisou, Chrastava, Nové Město pod Smrkem, Raspenava, Vratislavice nad Nisou). Za profesionální knihovnu považujeme tu, která má provozní dobu delší než 15 hodin v týdnu, mezi takové spadají i obecní knihovny v Chotyni a Jindřichovicích pod Smrkem. V okrese Liberec nyní pracuje celkem 58 knihoven + 6 poboček.

Městská knihovna v Hodkovicích nad Mohelkou po rekonstrukci

Personální změny v knihovnách vyžadují stálou aktualizaci evidence knihoven a knihovníků, adresáře knihoven (poštovní i e-mailové) a rovněž mapy knihoven Libereckého kraje. K usnadnění by měl pomoci Centrální adresář knihoven (CADR), který je v současné době budován a bude obsahovat kromě základních informací o knihovně i další potřebné údaje.

Fond knihovny, aktualizace a revize

Během roku je prováděna aktualizace a značení fondu, v roce 2015 se jednalo o 8 neprofesionálních knihoven okresu.

Aktualizace fondu je vždy prováděna samostatně před zahájením vkládání knihovního fondu do automatizovaného systému nebo na vyžádání a také v rámci revizí. Podle potřeb je provedeno přetřídění a přeznačení naučné literatury podle MDT včetně uspořádání knih na regálech. Knihovníci využívají možnost tisku štítků na knihy v KVK v Liberci, označení je tedy shodné s novinkami, které jsou do fondu jednotlivých knihoven dodávány.

Revize knihovního fondu byla loni provedena v 5 neprofesionálních a 1 profesionální knihovně, většinou již v systému Clavius REKS.

I když se občas názor knihovnice a metodičky na vyřazení knih liší, vítězí snaha odstranit staré, již nevzhledné knihy a nahradit je novými, poutavými tituly. Knihovníci potvrzují, že čtenáři minimálně hledají ve starším fondu, ale nejdříve sáhnou po novinkách a knihách z výměnných souborů. Pokud čtenář potřebuje některý ze starších titulů, není problém zajistit jej přes meziknihovní výpůjční službu (MVS). O této možnosti naši knihovníci vědí a mnozí ji využívají.

Granty

Pro rok 2016 byly metodickým oddělením zpracovány projekty do dotačního programu VISK 3 pro 10 obecních knihoven a jejich pobočky, z profesionálních knihoven pro Městskou knihovnu ve Frýdlantu. Všechny projekty se týkaly obnovy nebo doplnění počítačového a dalšího technického vybavení (dataprojektory, promítací plátna). Kromě těchto jednotlivých projektů

byl za KVK v Liberci zpracován projekt s názvem „Zapojení 9 obecních knihoven okresu Liberec do regionálního knihovního systému Clavius REKS“. Celková hodnota všech odeslaných projektů je ve výši 567 170, z toho dotace činí 393 000. Pokud budou projekty podpořeny, budou všechny neprofesionální knihovny Liberecka včetně Chotyně a Jindřichovic pod Smrkem pracovat v regionálním systému Clavius REKS a po zpracování fondu v počítači v Hlavici, Jeřmanicích, Kryštofově Údolí a Žďárku bude všech 64 knihoven okresu automatizovaných. Městské knihovny budou zatím i nadále využívat AKS Clavius.

Hodnocení knihoven

Knihovny našeho regionu procházejí hodnocením a sledujeme, jak dodržují standardy, které jsou stanoveny

metodickým pokynem MK ČR. Některé navržené ukazatele již v současné době většina knihoven Liberecka bez problémů plní (počet veřejně přístupných stanic připojených k internetu, studijní místa pro uživatele knihovny, webová prezentace knihovny, elektronický katalog knihovny – OPAC na internetu). Mezi ukazatele, které nejsou plněny, patří provozní doba knihovny pro veřejnost (malé knihovny nabízí své služby často 2 hodiny týdně namísto doporučovaných 5–10) a výdaje na nákup knihovního fondu a dalších informačních zdrojů. Částka na 1 obyvatele obce je doporučena na 30–45 Kč, ale i v našem okrese je plnění dlouhodobě nižší. I přes tyto skutečnosti vykazují některé knihovny dobré výsledky.

Každoročně je ze statistik zpracován roční přehled výsledků činnosti knihoven a rozbor plnění doporučených standardů knihovnických činností, s oběma

materiály jsou seznámeni knihovníci i zřizovatelé knihoven, materiál je rovněž umístěn na webu KVK.

Informace pro knihovníky

Všichni knihovníci jsou průběžně prostřednictvím elektronické pošty informováni o aktuálních novinkách

Noc s Andersenem ve Višňové

v oboru, o celostátních kampaních zaměřených na podporu čtenářství a propagaci knihoven (informace z odborných elektronických konferencí Knihovna, Region a Andersen). Rovněž jsou zváni na vzdělávací a další akce regionálního i celostátního charakteru. Metodické oddělení připravuje pro knihovny okresu Liberec vždy závěrem každého čtvrtletí „Informační listy“, které obsahují tři medailóny autorů, přehledy významných kulturních výročí na jednotlivé měsíce a aktuální úkoly a informace z knihovnictví. Od čísla 1/2014 jsou přístupné jen v elektronické podobě, knihovníci je najdou i na webových stránkách KVK (<http://www.kvkl.cz/pro-knihovny/sluzby-knihovnam-liberecka/informacni-listy.html>).

Jak na to?

Množství informací, které potřebuje znát dobrovolný knihovník i v té nejmenší obci, by vydalo na malého průvodce knihovnictvím. S rozvojem automatizace, narůstající nabídkou služeb, množstvím vydávané literatury, nárůstem knihovnických aktivit celostátního nebo místního charakteru přináší každý den nové dotazy. A pracovníce metodického oddělení radí, hledají postupy k řešení běžných i méně obvyklých situací, které v knihovnách nastanou.

Knihovny a knihovníci

Za posledních 8 let se v našich obcích i městských knihovnách vystřídalo 67 knihovníků, někteří odcházeli zanedlouho po zapracování, jiní strávili v knihovně několik desítek let a odvedli velký kus práce (pan Pavlíček z Heřmanic, paní Myslivcová a paní Brožová ze Svijanského Újezdu, paní Hlavatá

Nové prostory knihovny v Heřmanicích

z Vlčetína a další). Nejdéle, dosud stále aktivní knihovnicí, je Mírka Kohoutová z Dětrichova, která příští rok oslaví

půl století mezi knihami. A kdo ji zná, nikdo by to nehádal!

I v uplynulém roce došlo k personálním změnám v knihovnách Liberecka – nové knihovnice nastoupily v 5 obecních knihovnách. V profesionálních knihovnách došlo k výměně v Hrádku nad Nisou a Novém Městě pod Smrkem (nástup knihovnic na ma-

Městská knihovna Nové Město pod Smrkem

teřskou dovolenou), v lednu odešla do důchodu vedoucí Městské knihovny ve Frýdlantu. Metodička je s novými knihovnicíky ve stálém kontaktu a proškoluje je ve všem, co ke své knihovnické práci potřebují, při spuštění výpůjčního protokolu vypomáhá první půjčovní den přímo v knihovně a vysvětluje půjčovní systém při provozu.

Legislativa

Činnost knihoven je v České republice upravena speciální legislativou. Kromě toho se knihoven dotýkají i obecně platné právní předpisy (včetně Občanského zákoníku, Zákoníku práce atd.).

Knihovní zákon 257/2001 Sb., upravuje systém knihoven poskytujících

veřejné knihovnické a informační služby a podmínky jejich provozování. Pro náš region je důležitým dokumentem „**Koncepce zajištění výkonu regionálních funkcí v knihovnách Libereckého kraje**“.

Dalším ze schválených legislativních dokumentů je „**Metodický pokyn Ministerstva kultury k vymezení standardu veřejných knihovnických a informačních služeb poskytovaných knihovnami zřízenými a/nebo provozovanými obcemi a kraji na území České republiky**“. Ten stanoví základní podmínky pro poskytování knihovnických služeb. Smyslem standardu je možnost porovnání dostupnosti a kvality knihovnických služeb, následně podporovat jejich rozvoj a k tomu využívat prostředky z veřejných rozpočtů. Posuzována jsou např. tato hlediska: provozní doba knihovny – objem doplňování knihovního fondu – počet veřejně přístupných stanic připojených k internetu – webová prezentace knihovny – elektronický katalog (OPAC) na internetu.

Projekt Národní knihovny ČR **Benchmarking knihoven** se zaměřuje na veřejné knihovny a bezplatně jim umožňuje porovnání výkonů v různých oblastech (např. podmínky pro činnost knihovny, uživatelé, služby, financování, efektivita činnosti aj.). Výsledky jsou často měřítkem pro zřizovatele, doporučujeme především profesionálním knihovnám, aby se do benchmarkingu přihlášily.

Důležitým dokumentem je **Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2011–2015**, v současné době probíhá její příprava tohoto materiálu na další roky 2016–2020.

Metodika

V průměru bývá každoročně uskutečněno kolem 120 metodických návštěv v obecních i městských knihovnách Liberecka, všechny knihovny jsou v souladu se standardem pro výkon RF navštíveny minimálně jedenkrát. Hlavní body návštěv vyplývají z aktuálních úkolů a potřeb navštívené knihovny, po personálních změnách souvisí s proškolením nového knihovníka, zabýváme se stěhováním knihoven do nových prostor, modernizací a automatizací knihoven, webovými stránkami a zpřístupněním on-line katalogů knihoven, přípravou a zpracováním projektů do programu VISK 3. Na místě jsou řešeny záležitosti, které v knihovně nastaly, a knihovník s nimi potřebuje poradit.

Konzultace jsou poskytovány dle potřeb knihovníků a obecních úřadů, celkem se jich loni uskutečnilo 290. Telefonické a e-mailové dotazy, které jsou denně vyřizovány, nejsou evidovány, jejich počet stále narůstá vzhledem k potřebám knihovníků stále se rozšiřující automatizací knihoven a připojení do regionálního systému Clavius REKS a mnoha dalším změnami, které v knihovnictví nastávají.

Nákup a zpracování nových knih

Nákup a zpracování knihovních fondů z prostředků zřizovatelů (obcí) je realizován průběžně na základě Smluv o nákupu a zpracování knih pro knihovny dle jejich požadavků. V uplynulém roce to bylo 46 neprofesionálních a 8 profesionálních knihoven (84 % obsluhovaných knihoven Liberecka). Částku na

nákup knih každoročně stanoví zřizovatelé v dodatcích ke smlouvám. V roce 2015 bylo ve spolupráci s dalšími pracovišti KVK nakoupeno a kompletně technicky zpracováno (orazítkováno, označeno, zabaleno, pro neautomatizované knihovny vybaveno knižními lístky) 3 770 svazků knih za 987 087 Kč.

Knihovna Rozstání

Hodnota nakoupených knih dosáhla 682 641 Kč. Sleva dosažená hromadnými nákupy činila 304 446 Kč, tj. cca 31 %. Knihy byly do knihoven distribuovány ve 181 jednotlivě fakturovaných dodávkách. O čerpání prostředků je vedena přesná evidence. Kromě nakupovaných knih bylo pro všechny profesionální knihovny zpracováno a distribuováno 337 svazků (38 dodacích listů) knižních darů MK ČR z projektu *Česká knihovna*.

REKS přinesl podstatné zjednodušení v oblasti katalogizace nových přírůstků – knihovníci mohou sami katalogizovat novinky jednoduchou formou, tj. přidávat nové svazky knih k existujícím titulům vyhledaným ve společném katalogu pro celý region (výjimečně i vytvořit nový titul). Výměnný fond se již v jednotlivých knihovnách

automaticky zobrazuje načtením knih při přípravě souboru v KVK.

Služební auto je našemu oddělení k dispozici vždy v pondělí a využíváno je nejen k dopravě na metodické návštěvy jednotlivých veřejných knihoven a jejich zřizovatelů v okrese Liberec, ale především k rozvozu knižních novinek

a souborů výměnného fondu jednotlivým knihovnám. V loňském roce bylo celkem rozvezeno 12 556 svazků knih, z toho 809 městským pobočkám.

Iva Slámová

*KVK v Liberci, Oddělení služeb
knihovnám okresu Liberec*

V Semilech můžete vrátet knihy prostřednictvím boxu před knihovnou

Už se vám někdy stalo, že jste dorazili do knihovny s taškou plnou knih na vrácení a zjistili, že je zavírací den?

Nebo jste se zpozdili, knihovna již byla zavřená a vy jste museli tu naditou tašku nést zase domů a přijít jindy? V semilské knihovně se vám to již nestane. Od počátku února zde mohou čtenáři vrátit vypůjčené knihy do boxu před vstupem do knihovny. Box na vrácení knih je přichystaný „převzít“ od čtenářů vypůjčené knihy 24 hodin denně, 7 dní v týdnu a za každého počasí. Do boxu mohou být vrácené všechny vypůjčené knihy a časopisy. Knihovnice vyberou knihy z boxu každý den ráno a ihned je čtenářům odečtou z jejich čtenářského konta.

Věříme, že se tahle novinka osvědčí v Semilech stejně tak jako v jiných městech a přinese našim čtenářům větší komfort. Nyní už nebudou muset sledovat, zda má knihovna otevřeno ve chvíli, kdy se rozhodnou, že vrátí přečtenou knihu, ale knihu sem jednoduše odnesou a vloží do boxu. Knihy se tak mnohem dříve dostanou k dalším čtenářům, kteří na ně již netrpělivě čekají.

Bc. Alena Matěchová

Španělský týden v dětském oddělení semilské knihovny

Již v září 2014 navázala Městská knihovna Semily spoluprací se španělskou partnerskou knihovnou Biblioteca Pública de Viana „Francisco Navarro Villoslada“, a to prostřednictvím programu spolupráce veřejných knihoven Naples Sister Library. Spolupráce až do března 2016 probíhala pouze výměnou zkušeností, kontaktováním prostřednictvím mailů a zpráv na facebooku. Posílali jsme si také poštou propagační materiály o našich městech a regionu. Na jaře roku 2015 jsme se dohodli na společné výstavě obrázků, které namalují školní děti ze Semil a z Viany. Děti obrázky namalovaly, přeposlali jsme si

je navzájem a stanovili datum výstavy na březen 2016. U nás v knihovně jsme k zahájení výstavy uspořádali také celý Španělský týden v dětském oddělení. Týden plný soutěží, křížovek, doplňovaček, hledání významu španělských slov, frází a číslovek. Děti hledaly správné odpovědi na rozvěšených kartách, kde byly informace o jídle, pití, tradicích, lidech a velkých městech ve Španělsku.

Byl to první krok ke konkrétní spolupráci a doufáme, že ne na dlouhou dobu poslední.

Městská knihovna Viana se nachází v ulici Francisco Navarro Villoslada,

přímo v srdci historického centra městečka Viana. Budova je rodným domem dvou spisovatelů – Francisco Navarro Villoslada (1818–1895) a Pablo Antoňana Chasco (1927–2009). Byla postavena v 16. století, v renesančním stylu a skládá se z přízemí z kamene, horních dvou podlaží a podkroví. Po letech zanedbávání se obec Viana rozhodla budovu zrenovovat. Při rekonstrukci byly respektovány a zachovány staré fasády, vnitřek budovy byl celý vybourán. Od roku 2005 je budova sídlem městské knihovny. V prvním poschodí

nalezneme půjčovnu, čítárnu a dětský koutek, v druhém poschodí studovnu a ve třetím sklad.

V budově se nachází také konferenční sál pro potřeby místní komunity. Knihovna o rozloze 440 m² vlastní 18 000 svazků, z toho téměř 2 000 vizuálních a 5 000 knih pro děti. Městská knihovna Viana je součástí veřejné sítě knihoven regionu Navarra a umožňuje přístup k většině fondů knihoven, jejichž katalog je přístupný online.

Bc. Alena Matěchová

Svět hravých věd

Už si nevzpomenu, ve které knížce jsem kdysi narazil na tento zajímavý pokus, pamatuju si jen, že mě jeho výsledek hodně překvapil – zkuste si ho taky. Potřebujete desetikorunu, větší počet korunových mincí a váhy – popřípadě jakoukoli jinou pomůcku, která vám pomůže určit, jsou-li dva předměty stejně těžké nebo který z nich je těžší (třeba kratší pravítko položené přes tužku).

Tak, a teď si tipněte, kolika korunovými mincemi vyvážíte jednu desetikorunovou. Samozřejmě deseti, no ne? OK, zkuste to. Aha?! Jak je to možné?!

Nikdo z nás, dokonce ani my narození ještě hluboko před listopadem, už nepamatujeme doby, kdy mince skutečně měly tu hodnotu, kterou představovaly. Ale např. historické „zlaťáky“ se skutečně vyráběly z odpovídajících porcí zlata. Jestli se tehdy platilo také

dvouzlaťáky, pětizlaťáky či desetizlaťáky, to nevím, určitě by se to dalo zjistit z nějaké encyklopedie, ale pro náš pokus to není podstatné. Dejme tomu, že desetizlaťáky existovaly – a kolik zlaťáků vážilo stejně jako jeden desetizlaťák? No přece deset, to je naprosto logické.

No a stejně „logicky“ mohl být náš první, ještě nepřilíh promyšlený tip, kolika korunovými mincemi vyvážíme jednu desetikorunovou. Pravda je ale taková, že dnešní platidla už jsou jen symboly svých hodnot, nikoli přímo jejich nositeli, jako tomu bývalo kdysi. Platí sice postaru, že desetikorunová mince je větší než koruna, ale neexistuje důvod, aby vážila přesně desetkrát víc (nehleděl k tomu, že je vyrobena z jiného materiálu...).

Zdeněk Rakušan

LIBERECKO

v české krásné literatuře XII.

Severní Čechy v literatuře Májovců 2.
Sobotka a Český ráj

Marek Sekyra

V dnešní části seriálu se budeme věnovat dílu přítele Karoliny Světlé, již zmíníme příště, který jí věnoval svou sbírku *Obrázky* z roku 1888, okrajově také jednomu básníkovi z družiny Májovců a dále třem rodákům ze Sobotky, která leží sice těsně za hranicí Libereckého kraje, ale na jižním okraji „našeho“ Českého ráje, s nímž je spojena řada děl dnes již víceméně neznámých autorů v jednom pozapomenutém almanachu.

Oním přítelem Světlé byl básník **Adolf Heyduk**, v jehož tvorbě nalezneme jen ojedinělé zmínky o Liberecku, vesměs spojené s regionálními osobnostmi, hlavně Albrechtem z Valdštejna. Ve sbírce *Bobatýři* (1894) v básni *Oldřich z Lichtenburka* čteme: „*Tam přímo do Stadice se dejte, / kde českým hnojem voní zem / a z chlapů krále vyhledejte, / kdo přibuzen je s Přemyslem!*“ Z osobností zde nalezneme *Robáče* ve stejnojmenné básni a Valdštýna v básni *Jáchym Slavata z Chlumu*. Ve *Zpěvech pošumavského dudáka* (1899) jsou to skladby *O Valdštýnovi* a *O Berkovi z Dubé*. Ve sbírce *Parnasie* (1900) pak v básních *Valdštýn* a *Chebšský kvas* opět

Valdštýn (Frydlandský) a s ním Gallas a Kinský (Kynský, Vchynský). Ve sbírce *Východ a Západ* (1906) další Valdštýn (Friedlandský, Albrecht, Albrechtus se svými pestrými četami a sbory) a Kinský v básni *Chebští vrahové*.

U dalšího z Májovců, **Rudolfa Mayera** (13. října 1837, Nová Hospoda u Skránčic – 12. srpna 1865, Loučim), nalezneme ojedinělou zmínku v básni *Proslov: Od Šumavy až ku Sněžce bílé... / ... v bratrský se všichni spojme kruh...*

Tři autoři, kteří byli v osobním životě přáteli a společně s Fránou Šrámkem mají expozici *Čtyři ze Sobotky* (dle názvu knihy z roku 1937) v zámečku Humprecht, se narodili v Sobotce. **Václav Šolc** (23. prosince 1838 – 14. července 1871, Sobotka) se narodil v tzv. Šolcově statku (v sousedním domě č. p. 259 K. V. Rais v letech 1892–1898 psal knihy *Pantáta Bezoušek*, *Mezi lidmi*, *Půlpáni* a *Zapadlí vlastenci*, což připomíná pamětní deska od Václava Hlavatého). Studoval v Jičíně a Praze. Živil se jako kočovný herec v turnovské společnosti J. A. Prokopa a dalších a občas se vracel

k matce do Sobotky. Zemřel na tuberkulózu (či zápal plic) v nedožitých 33 letech. Na památku Václava Šolce stojí v Sobotce dva pomníky, jeden před budovou spořitelny, druhým je reliéfní maska nad básníkovým hrobem. V Sobotce a v Turnově po něm jsou též pojmenované ulice. Mladší – a nejvýznamnější – rodák ze Sobotky, Fráňa Šrámek, napsal o Václavu Šolcovi báseň *Básníkův hrob. Při vzpomínkovém padesátiletí smrti Václava Šolce v Sobotce* (z básnické sbírky *Splav*) a Karel Václav Rais psal o životě Václava Šolce v pamětech *Ze vzpomínek II.* O Šolcovi vyšla celá řada článků, zejména ve sbornících *Od Ještěda k Troskám* 1+2/2000, 2/2011, 4/2013 (zde i báseň Josefa Jindry *Dvě tváře Václava Šolce*) a *Z Českého ráje a Podkrkonoší* 2013.

Šolc svými básněmi přispíval do několika novin a časopisů, jako první začal v české literatuře používat sonety, gazely a šansony. Jeho tvorba je označována jako významný předěl od

Májovců k Ruchovcům. Za života vyšla jediná sbírka, *Provozenky* (1868). V jeho díle nalezneme, kromě soboteckých motivů (např. v básni *Lavičky*), regionální stopy v básních *Svorný duch* (*Jen svorný duch, jak Labe proudy valné, / pak umem zkumným v tajné hlubiny, / jen svorný duch, jak hor těch kruhy skalné, / pak smělým křídlem v jasné výšiny...*), *Dalibor* (... *jak když Jasoň zlaté vznáší skráně / nad skalnaté Krkonoše bane...*) a v rozsáhlé skladbě *Joza Skalák* (*Tvrdě žil na Krakonošské skále / Joza Skalák v své chaloupce malě...*). V básni *Mistr Jan* je zmiňován Václav z Dubé (Dubá statný).

Šolc přispěl též do almanachu *Vínek na hrob Fortunáta Durycha uviděný od Turnovských studujících* (1861, o Durychovi viz 1. díl seriálu). V něm se objevila řada příspěvků s regionální tematikou od jinak víceméně neznámých autorů. Hned v první básni *Proslov od Zámečnicka* čteme o Jizeři a Turnovu:

*Teče řeka stříbrotoká
Vážně ku předu se hýbá,
Na svých vlnách milošumných
Čarokrásný zpěv kolíbá.*

*Aj! toť Jizery jsou proudy
Ježto nesou zpěv ten hravý,
Neb ve městě ve Turnově
Slavnátě se slavnost slaví.*

*Památka se všeobecně
Fortunatu zasvěcuje,
A sbor zpěvný plnohlasně
Až to hřímá – prozpěvuje:*

*„Aj! ty řeko, valná řeko,
Roznes v kraje naše hlasy,
Ať svět s námi muže slaví,
Ať mu sláva po vše časy!“*

Další symbol Českého ráje opěvuje báseň *Na Trosky* **J. Xavera**:

*Nebetyční dva vy obři čedičové,
Jižto modra až se nebeského dotýkáte,
Kdo vás zbudoval tak rukou uměleckou,
V okolí že celém hrůzu věčnou rozsíváte?*

*Smrtník zdaž jakýs skalobří vás šedí
Věčnou na památku rukou mocnou lidstvu stvořil?!
Či jste přírody výtvarné dílo hrozné,
V prachu zpurný by se vám i světabromce kořil?*

*Marné ptaní! — neodpovídá mi čedič,
Jehož marně strašný v zbrani Žižka byl dobýval,
Ale posud tvrdě k nebi čelo vzpíná,
Světa statečnosti posud jak by se posmíval.*

*Bojovný ač z Poděbrad ho dobyl Jiří,
Vráskočelou nesklonil velikán předce hlavu,
Ale posud, jak by nedobytné snaze
Stavitelské Trosky strmí věčnou pro oslavu.*

*Avšak kde se hlučný někde mečů brinkot
Válečným se zpěvem statných vystřídal vojínů,
A kde slastně, jemně, hlučně struny zněly
S cinkotem pohárů u rytířstva kdys při vínu:*

*Tu ach nyní spustlé stojí jenom bradby
V mrtvém tichu; všude brob a všude sesutiny,
Jenom vítr mocný v strašných skučí rumech,
Z večera pak doupnák smutně vyje ze skuliny.*

*Tak tím prudkým času proudem na věky snad
Světosláva ve svůj strašnočerný brob tu míjí,
Věky minou – stavby velkolepé hynou,
Muži o svět zasloužili krátký čas jen žijí. –*

V básni *U Jizery* **Václava Sedláčka** se setkáme kromě Jizery a Trosek s Ještědem (Ještěř), Kozákovem a Svijanským Újezdem, rodištěm F. L. Riegera byly Semily, Sasíci sní svůj sen podle pověsti pod Hrubou Skálou:

*Tam, kde Ještěř s Kozákovem
důvěrně se přátelí,
v oudolíčku pod Turnovem
můj je domov rozmilý.*

*Naším českým rájem spěje
stříbropěnná Jizera,
v našich hájích ptactvo pěje
z rána jako z večera.*

*Náš to kraj, kde Trosky slavné
v blankyt nebes hrdě ční
na důkaz, kde z doby dávné
Sasíci sen věčný sní.*

*Náš to kraj, kde Rieger zplozen,
statný vůdce národa;
avšak i milý pěvec rozen
Pícek od nás z Újezda.*

*Náš to kraj, kde zdárný synek
pro vlast statně bojuje,
jenž buď padne aneb vínek
vítěze si dobude.*

*Náš to kraj, kde cudně děvy
Po horách a dolinách
roztomilé vedou zpěvy
o lásce a o Čechách.*

*Náš to kraj, kde česká máti,
český otec dítko své
učí vlast a Boba znáti,
zpívat písně milostné.*

*V našem kraji všechno máme:
brady, pěvce, řečníky,
k tomu české světoznámé
udatnosti, pomníky. –*

Sedláčková báseň je zajímavá veršem o „našem českém ráji“. Jde totiž o druhý případ, kdy byla krajina vymezená zmíněnými místy označena tímto termínem, ačkoliv stále ještě s malým „č“. Historicky poprvé použil tento termín jiný rodák z Turnovska, **Václav Jaromír Picek Podsvijanský** (13. listopadu 1812, Svijanský Újezd – 26. listopadu 1869, Benátky nad Jizerou). Použil jej ve sbírce *Básně* (1843) v básni *Kde děva má*, v níž vzpomíná na svůj rodný kraj pod Ještědem. Napsal dále např. sbírku *Písňe* (1847) aj., četné jeho písňe byly zhudebněny a zlidověly (*Čechy krásné, Čechy mé, Tážete se, proč jsem Slovan, Bývalí Čechové, Z českých hor zaznívá zpěv, Svorný duch! buď Vaše heslo* aj.).

V durychovském almanachu nalezneme dále např. noveletu *Leta mládí* (*Povídka děvám českým*) od **Fr. Janku**, která začíná opět popisem Jizery: *V žhavosti růžového zápalu líbalo zlaté slunce májové koberce, jež, malebným dolem rozprostřené, kolébají dovádivé, roztomilé hádě – modrotokou Jizeru.*

A Jizera? – ta novozrozených zas dítek – malých vlnek – vede ve vlast dalekou.

Také *Historická povídka* z *XV. století* od **J. Dědečka** nás přivádí do údolí Jizery, konkrétně do Podskalí (dnes Malá Skála a Vranové):

Byl krásný jarní večer. ... Nenadále slyšeti lze dusot koně z oužlabiny cestu si klestícího a pozorovati pláštěm zahaleného jezdce, jenž k blízké vesničce rychlým krokem s ořem svým uháněl. ... Mlčky kráčet vedle upachtěného oře, málo mu sice cesta ubíhala, předece však k Podskalí neměl již daleko. Byla to vesnička po obou stranách

řeky Jizery od města Turnova asi míli cesty ležící. Nad ní sáhal vrcholem věží skalnatých do oblak pevný hrad, Malá Skála zvaný, dle kteréhož i pod ním rozkládající se vesnička své jméno obdržela.

Na závěr nalezneme v almanachu text *Historické drobnosti města Turnova Jindřicha Erazima Vitáska* (26. července 1818, Brno – 7. března 1897, Slaný), brněnského rodáka působícího od roku 1851 v Turnově, autora knih *Východ botanický v okolí Turnovském* (1870), *Granát turnovský* (1867) ad. V prvním zmíněném díle je poprvé uveden vrch Kalich nad Besedicemi jako místo úkrytu členů Jednoty bratrské. Vitásek píše, že na skále objevil, mimo „*sporné nápisy novější*“ také vyrytý kalich, letopočet 1634 a nápis „*K. P.*“ (údajně „*kalich Páně*“). Po nich není v současnosti žádná stopa. Vitáskovi snad lze připisat autorství prvních „bratrských“ nápisů v této lokalitě. Jeden z nejznámějších (původně umístěný na levé stěně vstupu do jeskyně) dokonce obsahuje i jeho jméno. Jedná se o černě provedenou malbu kalicha se čtyřversím: „*Vítám tebe v citu rozechvění / místo a tu sluji tvoji, / jež před věky v krutém utrpení / skryla bratry pod obojí*“ s podpisem „*Jindřich Erazim Vitásek/Moravan.*“ Nápis však nemusel vzniknout Vitáskovou zásluhou, ale mohl být na lokalitu doplněn jeho následovníky.

V Sobotce se ve stejném roce jako Šolc narodil **Josef Ladislav Turnovský** (9. února 1838 – 8. února 1901, Praha). Vyučil se kupcem a pomáhal v obchodech v Loukově u Svijan a v Chrastavě,

ale nakonec vstoupil stejně jako Šolc do Prokopovy kočovné herecké společnosti, s níž cestoval po Čechách. Oženil se se švagrovou Josefa Kajetána Tyla Annou Forchheimovou-Rajskou a oba převzali do výchovy šest Tylových dětí. Pracoval jako knihkupec a žurnalista, byl zakládajícím členem řady spolků, pořádal přednášky, psal povídky (*Povídky a humoresky*, 1883), životopisná díla (věnoval se zejména J. K. Tylovi, ale z regionálních osobností také K. Světlé, A. Markovi, F. L. Riegerovi, V. Šolcovi či F. V. Jeřábkoví) a vlastní zážitky, jež zpracoval např. v knihách *Z potulného života bereckého* (1882), *Putování po vlasti* (1883), *Z naší doby* (1884), *Paměti starého vlastence* (1901). V nich nalezneme též jeho vzpomínky na rodné město a kraj, ale též cesty, z nichž některé podnikl i v našem regionu či v širším okolí severní Čech (Děčínsko, Litoměřicko). V posledním zmíněném díle je to např. kapitola *Před rozhodnutím*, v níž líčí cestu „do hor“ – nejprve

do Libuně za A. Markem, poté do Semil shlédnout rodný mlýn F. L. Riegera, dále do Rovenska, na Trosky, do Turnova a na Valdštejn, do Loukovce u Svijan a do Chrástavy. Roku 1935 byla na jeho rodném domě v Sobotce odhalena pamětní deska.

Poslední sobotecký rodák, **František Věnceslav Jeřábek** (25. ledna 1836 – 31. března 1893, Praha), zakončil středoškolská studia v Jičíně a věnoval se teologii v Litoměřicích. Nakonec se však věnoval učitelství a žurnalistice, kromě toho byl poslancem českého sněmu a říšské rady za Lomnici (nad Popelkou), Novou Paku a Sobotku. Je autorem řady ve své době úspěšných divadelních her, v nichž zobrazil i zkušenosti z rodného kraje. Ve hře *Hána, aneb Smíření Přemyslovců s Vršovci* (1858) vystupuje Heřman z Markvartic, syn zakladatele významného seвероčeského rodu, který získal území na horním toku Jizery. Od Markvartic

odvozují svůj původ další regionální rody, např. Lemberkové, Vartenberkové, Valdštejnové, páni z Michalovic, ze Zvířetic, z Března (u Mladé Boleslavi), z Dětenic (u Sobotky), z Hruštic (bývalá tvrz u Turnova), z Ralska, z Rohozce, z Rotštejna ad. Jedním z Vršovců je také Mutina, kastelán na Litoměřicku. Tentýž vystupuje i ve hře *Svatopluk* (1859). Ve hře *Cesty veřejného mínění* (1866), odehrávající se v některém větším městě zemí českých, např. vystupuje rytíř z Michalovic, tedy z rodu, který je historicky spjatý i s Turnovskem. Hra *Služebník svého pána* (1870) zase odráží události svárovské stávky, fabrikant Dornenkron připomíná továrníka Liebiega. Hra *Tři doby země české v Komárově* (1871) je lokalizována na Turnovsko – inspirací pro jméno mu mohla být víska Komárov ležící pod Kozákovem. S Turnovskem je místním heslem „Stůjme na stráž! Nepřítel je na blízku!“ spojena i hra *Syn člověka čili Prusové v Čechách r. 1757* (1878),

v níž reagoval též na události let 1871–1879, v nichž se po vítězství Němců nad Francií zvýšilo nebezpečí ohrožení Čech. Ve hře *Závist* (1884) zobrazuje skutečnou historickou událost ze svého rodného kraje, kdy hejtman na Bolešlavsku a zakladatel pozdějšího mocného rodu Jan Smiřický zradil krále Jiřího z Poděbrad. Vystupuje zde také Zbyněk Zajíc z Hasenburka a na Kosti, ležící nedaleko Sobotky. Ve vojenské nemocnici u Náchoda se odehrává děj hry *Magdalena našeho věku* (1891), na bližší neurčeném statku Samotíně *Veselohra* (1862) a v nejmenovaném českém městě děj hry *Kterak sláva omrzí* (1887). Jeřábek napsal také hru *Otec a syn*, která se nedochovala, řadu básní, statí a ač vědeckou obcí neuznanou, přesto obdivuhodnou, téměř pětistránkovou studii *Stará doba romantického básnictví. Příspěvek k českým studiím o poezii světové*. V Sobotce dodnes existuje jeho dům v po něm pojmenované ulici a hrobka.

Ďáblův doktor a mrtvý wallaby

Š t ě p á n K u č e r a

„Teufel,“ představil se můj nový nakladatel a odložil si plášť. Četl ve sborníku Kruhu autorů Liberecka moje povídky na motivy jizerskohorských pověstí a nabídl mi vydání knížky, takže teď přijel za mnou do kanceláře, abych podepsal nakladatelskou smlouvu.

„Dáte si něco k pití, kafe, čaj?“

„Přines jsem něco slavnostnějšího,“ řekl Teufel a vytáhl z aktovky nazlátlou láhev. Nechtěl jsem odporovat někomu, kdo má v rukou osud mojí knižní prvotiny, takže jsem donesl dvě sklenice a aspoň džbánec vody na zředění. V místnosti se šerilo. Slyšeli jsme vrzání schodů a bouchání těžkých domovních dveří, jak poslední archiváři odcházeli domů. Naše budova stojí na konci města, za okny je už jenom les a výpadovka na Prahu.

„Máte to tu pěkný,“ prohodil Teufel. Sto let předtím, než se sem přestěhoval okresní archiv, sídlil v tomhle domě sirotčinec a někteří kolegové tvrdí, že tu pořád cítí smutek dávno zmizelých chovanců. Rozsvítil jsem aspoň stolní lampu a rozpálil si útroby douškem whisky.

Teufel ke mně přes stůl posunul smlouvu. Zběžně jsem přečetl údaje o minimálním vydaném nákladu a procentech ze zisku, i když jsme oba věděli, že budu souhlasit se vším. Přiložil jsem hrot propisky k papíru, ale vytlačil do něj místo písma jen slabou rýhu.

„Dopsala mi náplň,“ neřekl jsem ani, protože Teufel už mi přes stůl podával svoje plnicí pero. Když jsem ho vzal do prstů, bylo horké, zřejmě ho měl dlouho v náprsní kapse. Pak jsem rudým inkoustem napsal svoje jméno.

Pití nám rozvázalo jazyky a zbytek večera jsme si jen tak povídali. Teufel mi řekl o svých literárních kontaktech v Austrálii a na Novém Zélandu, a že jestli dostaneme grant z ministerstva, mohli bychom tu knížku nechat přeložit do angličtiny.

„Myslíte, že pověsti z Jizerek tam budou někoho zajímat?“ pochyboval jsem po-
lichoceně a nechal si dolít.

„Určitě, je to místopisný, a zároveň univerzálně srozumitelný, přesně po tom je dneska shánka na veletrzích. Ta pověst o Kittelovi – *d'áblův doktor*, *Faust Jizerských hor* – ta má potenciál.“

Dmul jsem se opileckou pýchou, jako bych doktora Kittela sám vymyslel. Ukázal jsem k oknu. „Kdyby nebyla tma, tak támhle uvidíte hřeben Černý studnice. Na druhý straně je Krásná, dřív se jí říkalo Šumburk, a tam Kittel žil. Dodneška tam stojí *Burk*, jeho dům.“

„A jak to bylo s tou čarodějnou knihou, co málem zabila jeho děti?“

Tohle zajímalo každého. Doktor Kittel dosáhl takových léčitelských úspěchů, že už během jeho života ho lidé pokládali za černokněžníka; a jednou, když zrovna pobýval u pacientů v Praze, se prý jeho děti vkradly k němu do pracovny a začaly číst v knize, kterou tam našly. Čím déle četly, tím víc obloha nad Burkem temněla hejny černých ptáků s očima krvavě planoucíma. Kittela se zmocnila zvláštní předtucha, proto usedl na svůj kouzelný plášť a letěl tryskem k domovu. Dorazil v poslední chvíli, protože ďáblové v ptačích tělech právě rozrazili okno a vtrhli do pracovny, aby děti uklovali. Kittel popadl knihu, přečetl vyvolávací zaříkadla pozpátku a havrani ustoupili. Potom svoje kouzelné spisy zakopal kdesi v okolí Burku, aby nebyly nebezpečné dalším lidem.

„Něco vám ukážu,“ pronesl jsem důležitě. Seběhl jsem o patro níž do trezoru, do příhrádky číslo devět, vytáhl odtud kazetu z tvrdého papíru a spěchal s ní zpátky nahoru.

„Máme jednu z knih, co Kittelovi nejspíš patřily,“ vytáhl jsem *Smržovský grimoár* z ochranné kazety. „Největší poklad našeho archivu.“

Položil jsem knihu před Teufela. Byla zrestaurovaná, dezinfikovaná, zbavená plísňe, doklizená, s listy zpevněnými japonským ručním papírem a vsazená do nové vazby, ale nic to neubíralo na kouzlu, které na nás oba dýchlo, když ji Teufel otevřel a slabikoval německý nadpis.

D. Johanna Fausta kniha mirákulí, uměn a divů neboli jeho vlastní rukopis, zvaný Trojnásobné pekelné zařikání, čímž já jsem přinutil duchy, aby mi museli přinést, po čem jsem toužil, ať zlato nebo stříbro, poklady velké či malé, také zázračný kořen, i co jinak ještě na Zemi jest, všeho jsem se domohl pomocí této knihy, také moci duchy opět osvobodit.

„Duchy?“ zeptal se Teufel, jako by si nebyl jistý správným překladem.

„Duchy pekelný říše,“ přikývl jsem. „Ďábly.“

„A tu knihu opravdu napsal Faust?“

Znovu jsem přitakal. „Tohle je samozřejmě opis. A v některých pasážích se navíc od originálu liší.“

Pod názvem knihy byl připsaný letopočet: *Lion M: C. D X X X X X X I X*
„1469?“ vzhledl Teufel nedůvěřivě.

„Ten letopočet nesouhlasí,“ souhlasil jsem a musel ocenit jeho přehled. „Faust svoji knihu vydal až roku 1501 a tenhle opis pochází asi z osmnáctého století. Tím datováním chtěl opisovač nejspíš jenom zvýšit cenu tý knihy.“

„A ví se, kdo to byl, ten opisovač?“

Pokrčil jsem rameny a vykládal mu, jak grimoár před víc než osmdesáti lety našel učitel Meissner v Lučním mlýně na Smržovce a že mlynářova rodina byla

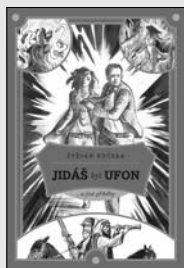
příbuzná s Kittelovými a jejich předek dělal písaře na zámku v Sychrově, kde možná tu knihu opsál a potom ji dal Kittelovi. „Ale jsou to jenom dohady, přesně se to nedá zjistit...“

Teufel přikyvoval a upřeně si prohlížel druhý list. Pod nápisem *Nigre Mantia*, tedy *Černé umění*, tam byl nakreslený dvojitý kruh rozdělený na sféru hmotného a nehmotného světa; uprostřed stál černý pták se zázračným kořenem v zobáku.

„Nádhera,“ Teufel knihu opatrně zavřel. Povstal, dolil nám a podal mi moji sklenici. „Děkuju vám, že jste mě tak obohatil.“

Usmál jsem se skoro zjihle a obrátil do sebe svoji whisky. Blesklo mi hlavou, že je najednou *nějaká ztuhlá*.

Probudila mě urputná bolest hlavy. Všude byla tma a na chvíli se mě zmocnil strach, že jsem oslepl, ale nakonec jsem nahmatal stolní lampu a rozsvítil. Před očima mi stála poloprázdná láhev, s námahou jsem zaostřil na etiketu *Devil's Share*. Sklenice byly umyté, jinak na stole neleželo nic – ani moje nakladatelská smlouva a samozřejmě ani Smržovský grimoár.

Úryvek povídky ze sbírky *Jidáš byl ufon... a jiné příběhy*, kterou v únoru vydalo nakladatelství Druhé město. Děj šestice povídek v nové knize Štěpána Kučery nás jako nějaká globální zvonková dráha provede z podzemí chrámu Hagia Sofia v Istanbulu do podzemí pražské Krannerovy kašny, z džungle brazilského ostrova Paqueta, přes bažiny v meandrech řeky Mississippi až do fatumorgánunosných syrských pouští, a nakonec půvabnou zkratkou zemským jádrem z Jizerských hor až do australského pohoří Stirling Range. Hlavními hrdiny Kučerových textů však nejsou jejich hlavní hrdinové, ale sám text. A tak se tu spisovatel

setkává se svou postavou jako rovný s rovným, děj knihy podzemní chodbou vyúsťuje do života svého autora, fikce vítězí nad realitou v nároku na skutečnost. Pozorný čtenář dokonce najde klíč k pointě jedné povídky v jiné. To vše je okouřeno přesnou dávkou vtípu. A na své si přijdou i milovníci tajemna: úvodní langdonovský pastiš jistě patří v dějinách literatury k textům s nejvyšší hustotou záhad na jednu stránku. Ostatně, všech sedm topoi knihy jistě na zemském povrchu vytvoří nějaký obrazec, takže stačí vzít glóbus, špendlíky, pevnou nit a dát se do práce.

ŠTĚPÁN KUČERA (1985) vystudoval žurnalistiku a mediální studia na Karlově univerzitě v Praze, pracuje jako redaktor Salonu, literární a kulturní přílohy deníku Právo. Napsal sbírky povídek *Tajná kronika*

Rychlých šípů... a jiné příběhy (Host, 2006) a *Jidáš byl ufon... a jiné příběhy* (Druhé město, 2016). Jeho texty vyšly v řadě sborníků, například v knížce *Milionový čas: Povídky pro Adru* (Argo, 2014).

S přáteli na Marsaktu

Věra Benedeková

V té době mi nepřipadalo, že by mi cokoliv scházelo.

Abych to rozvedl, toto tvrzení se nijak nevztahuje na tužby budoucnosti nebo lítosti, spojené se všelijakými událostmi minulosti. Prostě v té době, v tom časovém pásmu, jehož začátek víceméně splýval s prvními dny mé dovolené, jsem žil v nenápadné, ale naprosté spokojenosti nad sebou samým a směrem, kterým se můj život ubíral. Uvolněná, klidná vyrovnanost, vládnoucí mým dnům, mi občas způsobovala výčitky vědomí. Věděl jsem, že v jiných koutech této planety se vraždí, znásilňuje a loupí, možná dokonce jen pár kilometrů ode mě – vždyť ne všechny zločiny vyjdou na povrch – ale této skutečnosti se nepodařilo vytvořit byt sebedmenší vlnky na zrcadlovité hladině mé mysli. A právě z toho pramenily mé výčitky. I ty však byly jen takovým nejasným chvěním. Jako když uprostřed zimy člověk kráčí zasněženým polem kolem stožárů s dráty vysokého napětí a jen tu a tam bezděčně vezme na vědomí sršení elektřiny v drátech.

Ta čtvrt' zažila lepší časy. Tak bych ji popsal v nepravděpodobném případě, že by se mě někdo zeptal na cíl té konkrétní procházky.

Jako každé volné odpoledne i ten den jsem se vypravil na jednu ze svých malých exkurzí mým rodným městem. S sebou jsem měl svoji digitální zrcadlovku a v brašně mapu města. Tento koníček nemá ani s mým vzděláním, ani se zaměstnáním nic společného. Prostě jsem shodou okolností našel zalíbení v architektuře, respektive v četných neoklasicistních fasádách, jichž je plné město. Rád jsem obdivoval jejich ozdobné prvky. Okna lemující, elegantní šambrány. Opakující se motivy konzolových říms a vejcovců. Nadpozemské karyatidy, mocné atlanty či hermy, lemující vchody do okázalejších budov. Ani nad méně nápadnými fasádami jsem však nos neohrnoval a pečlivě katalogizoval jejich motivy.

V té čtvrti, posazené na vrcholu menšího kopce, se žádné kdovíjak okázalé stavby nenacházely. Za první republiky a v letech před tím zde pravděpodobně bydleli jen bohatší měšťané. Nenápadná, zašlá elegance jejich příbytků se však skvěle hodila k mé náladě a já jsem neúnavně procházel jednu nerovnými kostkami dlážděnou ulici po druhé, psal poznámky do svého tlustého sešitu a pořizoval s nimi související snímky.

Na vrcholu kopce, v malém, neudržovaném parčíku jsem se posadil na lavičku a vychutnal si výhled, který se mi otevřel mezi dvěma hradbami budov. Mraky,

nenápadně se hromadí po většinu odpoledne, už zabraly téměř celou oblohu, a protože slunce stále ještě svítilo, jejich normálně šedá barva dostala nafialovělý nádech. Otřel jsem si své zpoceně čelo a tehdy jsem si uvědomil, že jsem za celou dobu nepotkal ani človíčka. Jen toulavý pes se svěšenou hlavou pomalu zmizel za rohem místní školy. Opět jsem pohlédl před sebe. Tentokrát jsem si nevšímal nekonečného nebe s jeho beztvarou, masou uniformní nafialovělé šedi ani temných vln kopců, nýbrž jenom města samotného.

Vládla tam podivná atmosféra. Tam dole i všude kolem mě. Napjatá, ale zároveň jaksi radostná. Připomněla mi mé dětství, když jsem s rodiči jezdil vlakem k babičce na hory. Jak jsem se pokaždé těšil, až vyběhnu vzhůru po sklopných schůdkách ze zašlé oceli, až zaberu volné kupé, otevřu okno a pohlédnu ven na peron, na ozdobné sloupky s loupající se barvou, na velké hodiny, na výpraviho tajňstkářsky rozmmlouvajícího s paní průvodčí, na vzdálený stánek s občerstvením, kde rodiče čekali ve frontě na párky a limonádu. Užival jsem si samotu v kupé, protože jsem věděl, že rodiče nakonec přijdou, vlak se rozjede a já uvidím druhý den ráno střepům podobné špičky hor, zalité narůžovělým světlem východu slunce. Když jsem opět vstal a pokračoval ve své procházce, cítil jsem se zvláštně osvěžen.

Budova, kde to všechno začalo, se nacházela v jedné užší ulici na druhé straně parčíku.

Až na to, že s ostatními netvořila přímou linii, ale byla posazená o tři, čtyři metry hlouběji do dvora, jako kdyby couvala před zraky kolemjdoucích, na ní nebylo na první pohled nic zvláštního. Problém nastal, až když jsem se jako u ostatních budov zaměřil na její fasádu.

Motiv trojúhelníkového frontonu nad okny ve slepých výklencích druhého patra, stejně tak jako klenáků oken patra prvního, suprafenster, vejcovce, girland i volutových konzol by podivně sjednocený. Anebo možná sjednocený ve své podivnosti. Nedokážu jej dost dobře k ničemu přirovnat. Na první pohled vypadal organicky. Florálně. Avšak žádné listy ani květy z něj nikde nevyrůstaly a nadto působil v některých místech dosti geometricky. Nepodobal se žádnému ze sborníků motivů, jehož trojrozměrné příklady jsem jinak nacházel na každé budově.

Nad okny druhého patra, přesně ve středu budovy, byl také jakýsi znak. Ten nenesl ani erb té či oné rodiny, která dům nechala postavit, ani rok dokončení. Do vypouklého kruhu, z něhož vycházely tři paprsky, zanesl nějaký zapomenutý štukatér podivný symbol významu mimo mé vědomosti. Připadalo mi, že fotografie mu nikdy nemůže učinit zadosť, a tak jsem vytáhl propisku a jeho nesymetrickou formu zkopíroval do sešitu.

Zajímalo mě, kdo může žít v domě, jenž se natolik vymyká jinak důsledně dodržovaným konvencím místní architektury, a tak jsem přešel na druhou stranu ulice a podíval se na zvonky.

Nad tím nejhornějším jsem našel překvapivě novou plaketu s vytlačeným nápisem Cestovní Kancelář Bílý a kolektiv. To mě poněkud zaskočilo. Uprostřed

rezidenční čtvrti, která už zažila lepší časy, jeden asi moc zákazníků očekávat nemohl. Nicméně, jak už jsem zmínil, právě jsem měl dovolenou, a tak jsem si řekl, že tu třeba najdu něco jiného než fádňní zájezdy do obvyklých míst jako Egypt, Španělsko nebo Malorka.

Vzduch uvnitř svým chladem předčil má očekávání. Sešlapané schody do druhého patra jsem vyšel, ani nevím jak. Po umístění kanceláře jsem pátrat nemusel ani vteřinu. Podlouhlou stěnu kanceláře z kouřového skla člověk rozhodně minout nemohl. Většina její plochy byla polepena plakáty, a ačkoliv vypadal každý jinak, všechny nabízely zájezd jen do jednoho jediného místa.

„*Navštivte s námi Marsakt*“, nabádaly černobílé, elegantní plakáty.

„*Pobuďte s přáteli na Marsaktu!*“ vybízely barevné plakáty s ornamentálním písmem plným kudrlinek a kliček.

„*Marsakt – pozdravte staré známé*.“ Lákaly plakáty pastelových barev.

Jen na dveřích byl odlišný nápis, hlásající „*Odjezd brzy*“. Nikde jsem se nedočel, kde ten Marsakt, o kterém jsem v životě neslyšel, jako má být nebo na jak dlouho se tam pojede. Ani na jediném plakátu nebyla žádná zmínka o hotelech a formách stravování. Dokonce ani o ceně zájezdu. V záhlaví každého z nich byl však ten samý symbol, kterého jsem si všiml na štítu budovy.

Nedalo mi to a vstoupil jsem.

Místnost uvnitř byla překvapivě prostorná a strohá. Šedý koberec, černé stěny, karmínový strop. Úplně vzadu seděla sekretářka za psacím stolem a něco si pročítala v hromadě papírů před sebou. Asi tak v polovině místnosti visel na stěně obrovský snímek, vytisknutý na plátně. Chvilku mi to trvalo, ale nakonec jsem poznal jeden z prachových pilířů Orlí mlhoviny. Kvalita a ostrost tisku byla neuvěřitelná. Možná jsem se jí nechal trochu unést, neboť jsem poodstoupil od dveří a ty se za mými zády zavřely za zvuku malého zvonku, o který jejich horní hrana zavadila.

Sekretářka zvedla hlavu a usmála se. Následovala výměna zdvořilostí. Její pozdrav přetékal vřelostí, ten můj byl značně nejistý. Po celém dni, stráveném v prázdném bytě a pustém městě, se tato změna přihodila příliš nečekaně. Své vystupování jsem nedokázal tak rychle přeradit do optimistické zdvořilosti, jak by se mi to podařilo za jiných okolností. A její slova tomu moc nepomáhala.

„Chcete s námi navštívit Marsakt, pane?“ zeptala se a začala listovat v papírech.

„...ne. Já jen... divil jsem se, kde ten Marsakt vlastně je.“

Sekretářka se přátelsky pousmála, jako kdybych řekl něco roztomile hloupého.

„Marsakt... je to skvělé místo. Všichni jej milujeme. Já i naši přátelé. Bohužel není zrovna nadosah ruky. Proto musíme cestovat společně.“

„Ale kde je?“

„Chcete se k nám opět přidat?“

Tím mě zarazila.

„Opět? Obávám se, že jsem s vámi ještě nebyl. Jsem tu poprvé.“

Sekretářka naklonila hlavu k rameni v tázavém gestu. Výraz jejího obličeje se nezměnil. V jejích velkých, temně modrých očích se odrážela dvojice trubíc zářivek. Z toho pohledu mi přejel mráz po zádech. Uvědomil jsem si, že jsem k ní blíž, než mi bylo příjemné.

„Ale to je podivné. Měla jsem pocit, že jsem vás už viděla. Vlastně, mám *velmi zřetelný* pocit, že jsem vás už viděla. Ano. Byl jste to vy. Dali jsme se do řeči, čistou náhodou. Bylo to za noci jako tato. Popíjela jsem víno pod Zpodobněním. Ostatní se celou tu dobu bez přestání bavili, avšak vy mluvíte mlčením. Díval jste se do prázdna za Zpodobněním. To na mě udělalo dojem. Ne všichni jsou s to otevřít své oči nejen tomu, co je kolem nás, ale i všemu, co je mimo. I když tam je jenom chlad a prázdnota. Zeptala jsem se, co tam vidíte. Přiznávám – já sama jsem se bála. Jen jste se usmál. Pak jsme se dali do řeči i my dva. Vyprávěl jste mi o gotických obloucích a maurských portálech, o rozdílech kanelur jónských a dórských sloupů, o etuském florismu a setienském hyperrealismu. Popravdě řečeno jsem rozuměla asi jen polovině toho, co jste říkal, ale bylo příjemné vás poslouchat tam, na schodech pod Zpodobněním... Když o tom tak přemýšlím, už je opravdu čas na další setkání. Poslední dobou mi je tak smutno. Být tak daleko od přátel...“ Svůj monolog zakončila hlubokým, smutným povzdechnutím.

Nevěděl jsem, co říct. Chlad ustoupil. Začalo mi být horko. Měl jsem pocit, že mám v žaludku několik o sebe třecích kamenů. Zamumlal jsem něco ve smyslu, že si mě s někým spletla, a bez dalších průtahů jsem spěchal ven na vzduch. Dveře se mi zdály jako vchod ke spáse, jenže když jsem se na ně, berouc za kliku, podíval lépe, zjistil jsem, že jejich vnitřní stranu pokrývá ten symbol, vyleptaný do skla. Jeho oblé části mi najednou připadaly jako rybářské háčky. Ty rovné zas jako kůly. V ústech jsem ucítil kovovou příchut'. Ten emblém se mi vypálil do mozku. Rychle jsem seběhl schody a venku se zhroutil na lavičku. Nohy jsem měl jak z želatiny. Pohled na k horizontu se sklánějící slunce, jež stále svítilo navzdory hrozivým mrakům, mi napověděl, že jsem si nejspíš uhnal pořádný úpal.

Kvůli té zatracené nevolnosti jsem si šel lehnout neobvykle brzy, ale hned druhý den jsem zasedl k počítači a prohledal několik stránek. Na místo jménem Marsakt jsem nenašel mimo několika slov v cizím jazyce vůbec nic. Nic v encyklopediích, nic na mapách, prostě nikde, vůbec nikde nic. Se jménem cestovní kanceláře jsem měl štěstí o něco větší, ale jen v porovnání s mým předchozím nezdařením. Na seznamu firem jsem našel malý záznam. Jako jednatel tam byl uveden nějaký pan Ambrož Bílý, který předsedá ještě jedné firmě se sídlem přímo v centru města.

Nevěděl jsem, co si o tom mám myslet. Jestliže pan Bílý vlastní kancelář na takovém prestižním místě, pak musí být podpořen značným kapitálem. Na druhou stranu jsem se však nedohledal vůbec žádných kontaktních informací, což je v této době dost podezřelé. To mi připomnělo podivné umístění té cestovky. Ta také neměla vůbec žádnou reklamu. Kdybych si býval nepřechetl tu plaketu u zvonků, nikdy bych nevěděl, že tam nějaká taková firma existuje. Ale byla to vůbec cestovní

kancelář? Začínal jsem mít jisté pochybnosti. Podniky, které neinzerují svou přítomnost, jsou podniky, které nechtějí, aby o nich někdo věděl. Z hlavy jsem dokázal vymyslet hned několik jejich příkladů. Mafie, padělatelé, sekty, překupníci drog, neortodoxní vymahači dluhů... Jenže proč se potom obtěžovat s udržováním fasády cestovní kanceláře?

Nedávalo to smysl a já doufal, že návštěva té sesterské společnosti mi alespoň něco objasní.

Nejspíš by bylo bývalo nejlepší celou tu věc prostě ignorovat. To se mi vůbec nepodobalo, pouštět se do takového riskantního štourání. Jenže to, jak o mně předešlý den mluvila ta sekretářka, se mi vůbec nelíbilo. Připadalo mi, jako by mě svou řečí do toho všeho vtáhla. Nelíbila se mi ta její jistota, detaily a ty slova, která mi v jedné chvíli přišla spíš jako snůška delirických bludů. A také ten sen.

Jak už jsem řekl, spát jsem šel brzy. Jakmile jsem si lehl a hlavu položil na polštář, nevolnost ze mě ihned spadla a já byl připraven hodit celou tu věc za hlavu. Jenže ta věc nejspíš nebyla připravena hodit za hlavu mě.

Moře černé, vazké tekutiny, připomínají surovou ropu, omývalo schodiště z tisíců bazaltových sloupů. Ten obraz se mnou zůstal dlouho po probuzení. Žlutými, pokrivenými stromy lemovanou mýtinu střežily obrovské, vlhce se lesknoucí monolity, částečně porostlé lišejníkem barvy kurkumového prachu. Probudil jsem se tak rozpálený a unavený, že jsem už už sahal po teploměru. Stačila však jediná sprcha a ta to všechno beze stopy smyla.

Autobus zastavil. Vystoupil jsem jako poslední, v automatu jsem si koupil lahev džusu a bez dalšího prodlévání se vydal na adresu, opsanou do malého zápisníku. Nějakou dobu mi trvalo, než jsem našel dost domovních čísel na to, abych se vydal tím správným směrem. Má cesta mě zavedla úzkou pasáží a ještě užší spojovací uličkou pryč z tak důvěrně známé nákupní třídy do zadního traktu jedné z nově omítnutých budov, jejíž fasáda byla nedávno restaurovaná. Restaurátoři odvedli dobrou práci. I když zde vzadu nebyla budova ozdobena zdaleka tak okázale, jako na svém průčelí, i tady jsem našel elegantní šambrány a zajímavé římsy.

Nakonec jsem to místo našel. Původně jsem si myslel, že tato ulice spojovala dvě hlavní třídy, avšak se svým příchodem k zadnímu vchodu jsem tuto domněnku musel poopravit. Zadní vchod, tvořen širokými, dvoukřídlymi dveřmi z dvojitého skla, lemovaný snad tuctem různých plaket se jmény rozličných firem, stál na samém konci ulice. Kde měl být východ do třídy, rovnoběžné s tou, kterou jsem prve opustil, stála jen vysoká zeď, polepená omšelými plakáty.

Ze zvědavosti jsem se dal do čtení těch plaket. Cesta Světla. Svědci druhého příchodu. Devátá stezka Sjedenocení. Hnutí vozu světla. O žádném z těch jmen jsem do té doby neslyšel. I tak mi však bylo jasné, že jde o samé sekty. Abych byl upřímný, v té chvíli jsem cítil něco jako obdiv. Nikdy jsem netušil, že uprostřed *komerčního distriktu*, abych tak řekl, najdu *takovéhle* místo. Zvláštní.

Někde uprostřed druhého sloupce byly na matné, ocelové plakety vyražena slova Kruh Prátel.

Byla to tedy sekta? Po přečtení všech ostatních jmen jsem o tom byl bezmála přesvědčen. To by vysvětlovalo podivné chování té sekretářky a podezřelý nedostatek informací o panu Bílém a jeho podnicích. Sekta, nebo ještě hůře – kult.

Vstoupil jsem dovnitř. Nedělal jsem si vůbec žádné starosti. Kdyby se mě někdo pokoušel do něčeho lanařit, tak bych, jako nezávisle myslící lidská bytost, tyto pokusy ihned odbyl. Ticho uvnitř budovy bylo děsivé. Z ruchu nákupních tříd a hudby nějakého happeningu nahoře na náměstí sem nepronikala ani ozvěna. K nosu se mi donesla vůně prachu, omítky a vonných tyčinek. Poslušný šípek a s očima na stopkách jsem vyšel nahoru do druhého patra, kde jsem se musel na chvíli posadit. Po předešlém dni jsem měl nohy jako z olova. Byl jsem unavený, stejně jako tehdy. Všichni jsme byli unavení. Na cestě jsme strávili velmi dlouhou dobu. Z jejích slov by si jeden pomyslel, že šlo o slavnost, ale vždycky to tak růžové nebylo. Tato událost byla vlastně vyvrcholením dlouhé a ubíjející cesty, na níž jsme strávili příliš dlouhou dobu na to, aby se kdokoliv z nás ujal vůdčího postavení. Jedním douškem jsem vyprázdnil polovinu lahve džusu a s nahořklou chutí grepu se mi do žil vlila nová energie. Postavil jsem se a oprášil kraťasy. Při tom jsem se bezděčně podíval na podlahu. Žaludek se mi nepříjemně stáhl. Na šedočerném podkladu byl z kaštanově hnědých dlaždic vytvořen ten samý emblém, jaký jsem viděl i na fasádě cestovní kanceláře.

Na terase vál příjemný vítr. Seděl jsem v nejdolehlejším rohu a popíjel malé pivo. Z ulice ke mně doléhalo tlumené dunění a rachot nákladních aut a kamionů, pendlujících mezi blízkými fabrikami, avšak tento těžký provoz, rozvířující prach, který tou dobou, tedy po několika týdnech, kdy z nebe nespadała ani kapka, pokrýval nejen zdi, chodníky a zábradlí, ale i trávu, keře a bujné, mirabelkové slivoně, kterým se zde z nějakého důvodu vždycky dařilo, zůstával mým očím skryt samotnou budovou hospody. Tu a tam se na terasu přišla podívat servírka asi tak mého věku. Házela po mně pohledy, avšak na něco takového jsem neměl ani pomyslení. Potřeboval jsem se vzchopit. Alespoň trochu. Proto jsem si dal pořádný oběd, doprovázený půllitrem čepované kofoly, a pak to pivo.

Ne, v sídle Kruhu přátel jsem nenašel nic divného. Vlastně jsem tam nenašel vůbec nic. Jen další plátno s tím pilířem Orlí mlhoviny na stěně, několik židlí, stůl, jaký se používá při prezentacích, a dalších pár plakátů, inzerující výlet do Marsak-tu. Jak jsem se rozhlížel okolo, ucítil jsem šimrání v nose. Myslel jsem si, že mi z něj začalo téct, jako pokaždé při větších teplotních rozdílech, ale na hřbetu ruky poté, co jsem si jím nos otřel, zůstala červená stopa. Nechtělo se mi chodit po ulici s krvavým nosem, a tak jsem se posadil na jednu z asi půl tuctu pod okny vyrovnaných červeně polstrovaných židlí, zaklonil hlavu a s papírovým kapesníčkem u nosu čekal, až to přejde. Nad vchodem visely na stěně hodiny. Vteřinová ručička se pohybovala neuvěřitelně pomalu.

Dvojice, která seděla hned vedle dveří do hospody, se zvedla. Muž vzal účet, žena si urovnala minisukni. Terasu opustili bez jediného pohledu. Těžko říct, jestli

si mé přítomnosti vůbec všimli. Já jsem jejich příchod nezaznamenal vůbec. V jednu chvíli jsem se podíval a oni tam byli. On studoval jídelníček, ona se dívala kamsi mez stromy s unylým výrazem v obličeji. Její rtěnka zářila jako čerstvá krev. A pak byli pryč. Po jejich existenci nezbyla jediná stopa.

Najednou mě zaplavil neskutečně pronikavý pocit osamělosti, jako kdybych takhle nesedával častěji, než bych mohl spočítat. Z prázdných židlí a uklizených stolů vyzařovala výčitka. Abych se trochu zabavil, začal jsem z ubrousků skládat origami. Motýla, jeřába... Moc mi to nešlo. Ubrousky byly příliš měkké, a konečný produkt proto vypadal trochu zplihle. Bílá barva ubrousku, zářící na vínově červeném ubrusu, se mi však docela zamlouvala.

„Jé, to je pěkný...“ ozvalo se najednou nade mnou.

Servírka se opět vrátila. Přinesla mi nové pivo. Někde daleko za námi zaduněla kola a zarachotil přívěs naloženého kamionu.

„Umíte skládat origami?“ zeptala se.

„Rád dělám rukama,“ odpověděl jsem.

„Fakt? Tak to je skvělý. Ste umělec, nebo co?“

Zamyslel jsem se nad tím. Nikdy jsem se za něj nepovažoval, i když takové řeči jsem už kdysi slyšel.

„...ne. Vlastně ne. Neměl jsem v sobě nic, co by ze mě umělce dělalo, a samotný čin vytváření něčeho ještě nic neznamená. Jednalo se o to, že jsme všichni byli příliš unavení na to, aby se kdokoliv z nás pohyboval vpřed z jiného důvodu, než setrvačností. Proto jsem vlastníma rukama vytvořil to, čeho jsme se měli za každou cenu držet. Lépe řečeno, dal jsem tvar kolektivní ideji. Nebo to byl alespoň můj záměr. Nebylo to z umělecké marnivosti, ani z touhy po uznání. Rozhodl jsem se pro to prostě jen ze soucitu.“

„Byl to ale složitý úkol. I když to bylo kvůli nám, tady vlastně nešlo o moje vlastní ani ničí jiné vyjádření. Šlo o pravdu. Musel jsem tedy odložit veškeré své vize, setrást vědomosti, zkušenosti, ba i smysly. Musel jsem zabít své vlastní ego, aby moje ruce neřídila žádná jeho část. Nakonec se mi to podařilo. Ačkoliv jsem se při tvorbě neřídil žádnou myšlenkou (osobně bych ten proces spíš než tvorbu nazval jako *hieros gamos* s prázdnotou), všichni ihned věděli, že před očima jim stojí Pravda, kterou do té doby jen tušili.“

„Tehdy jsme si mohli odpočinout. Ale já jsem v tom stavu bytostné smrti strávil příliš dlouho. Zůstala ve mně jako klín. A to je druhá polovina Zpodobnění. Ta, která zůstává skryta. Vzpomínka na nemyšlení, myšlenka na zapomnění – paradox, který by jinak nemohl vzniknout. To je testament jiného světa a Jeho emblém, protože On se na tuto úroveň dívá z výšky a zároveň zpoza všech hranic, které obepínají tento vesmír.“

Když jsem domluvil, zjistil jsem, že kolem dokola není nikdo, kdo by mi naslouchal. Cítil jsem se trochu hloupě. Dopil jsem pivo a sklenicí přichytil účenku, na kterou má ruka bezděčně propiskou nakreslila emblém. Během mého monologu se z nebe snesl dlouho očekávaný teplý déšť. Žlutošedá obloha dostala nafialovělý

nádech. Terasa se ponořila do pusté mlčenlivosti. Svěží zelení, prachem a ozonem vonící vítr mi čechral vlasy. Tu a tam rozčísil nebe blesk, podobný pokřiveným větším britských dubů. Nahnul jsem se přes zábradlí, abych měl lepší výhled. V té chvíli nad mou hlavou projelo oslnivé světlo, následované ohlušujícím zvukem, který spíše než bouchnutí připomínal trhání látky. Do rukou, položených na oceli zábradlí, mě udeřila elektrina. Světla uvnitř hospody zhasla. Do tmy se ponořilo i sídliště na kopci a docela jistě i okolní fabriky, ačkoliv na ty jsem ze své pozice nedohlédl. Mlčení kolem mě nabylo na intenzitě. Šum deště ho jen podtrhoval. Zdálo se mi, že tady jde o absenci něčeho víc, než jen slov, avšak nedokázal jsem na to ukázat prstem.

Proudý deště i poryvy větru zesílily. Bouře právě procházela nad mojí hlavou. Město se ponořilo do soumraku podobnému šeru, ačkoliv do západu slunce zbývalo víc než šest hodin. Na úzkém zlomku silnice, který se otevíral mým zrakům, sevřen mezi budovu hospody a sousedící obytný dům se značně oprýskanou, opadanou omítkou, jsem uviděl postavy dvou ze svých přátel, jak se mátožně šinou směrem k sídlišti. Jejich podoba byla stěží postřehnutelná. Nejlépe bych to vyjádřil slovy „mihotání“ či „probleskování“. Všimnout jsem si jich dokázal jen díky tomu, jak se o ně rozstříkovaly velké kapky srpnového deště. Nemělo cenu na ně volat. Děčila nás příliš velká vzdálenost na to, abych dokázal překřičet deště. Krom toho by jim moje přítomnost nijak neprospěla. Spíš by je jen zdržela – nehledě na těžkopádnost jejich pohybů se zdálo, že míří za určitým cílem.

Deště pomalu ustával.

Vzal jsem účtenku, emblém z ní odtrhl a šel zaplatit. Peníze si ode mě vzal kysele se tvářící barman. Servírka seděla v místnosti za barem s hlavou zakloněnou a u nosu si držela kapesník. Její kolega přede mě položil pár mincí. Tvářil se, jako kdyby se chtěl na něco zeptat, ale nakonec se vrátil k čištění sklenic a mou přítomnost zcela ignoroval. To mi vůbec nevadilo. Pocit osamělosti mě tou dobou už docela přešel.

Vyšel jsem ven. Mraky se začaly trhat a se sluncem se vrátil i jeho žár. Město naplnila dusivá, vlezlá vlhkost. Bylo na čase z něj alespoň na chvíli vypadnout. Vždyť jsem měl dovolenou. Vrátil jsem se domů, vytáhl jsem kufr a začal se balit. Srdce mi bušilo radostným očekáváním. Už jsem se nemohl dočkat, až si s těmi starými firmami opět pořádně poklábosím.

VĚRA BENEDEKOVÁ. Kromě psaní povídek maluji a hlavně ilustruji (při psaní románů potřebuju spoustu doprovodných

podkladů od map po design postav). Myslím, že moje výtvarné výtvary jsou těm literárním velice podobné.

Heath Crosslet

Bylo horko a dusno. Místností se rozléhaly dva druhy zvuků: silné, tupé údery, ze strany, z které již nebylo nadále bezpečno, na pětipalcové olověné dveře vedoucí zpět do nákladové části lodi; pláč dvou žen z celkových pěti osob ukrývajících se v přetlakové komoře. Odmítaly jít dál kvůli třetí ženě, která byla kupodivu klidná a vyrovnaná, vzhledem k situaci, v níž se nacházela.

„Umřete!“ pověděl John lodní výzkumné doktorce, jejíž jméno vzhledem k její situaci je zbytečné zmiňovat. Klečel s pokrčeným pravým kolenem, před doktorkou, která seděla v rohu místnosti s pohledem katatonicky zaklesnutým do Johnových očí.

„A bude to brzy. To už je teď nezvratná diagnóza. Jsou to už dva dny, co vám to slezlo z obličeje. Teď záleží na tom, jak a kdy se to stane. To jediné ještě můžeme ovlivnit. Rozumíte mi, doktorko?“ zatrásl s ní, jako kdyby oklepával starý kabát od molů, které neviděl již devátým rokem – vlastně jakékoli jiné zvíře, když na to přijde; pokud nepočítáme monstra snažící se dobít dovnitř, ale to nebyly podle Johnova názoru zvířata – to bylo něco zcela jiného.

„Nezažil jsem ještě, že by to dokázali z někoho dostat ven, aby to člověk přežil. I když bychom to mohli stihnout včas, abychom vás dostali do hyper-spánku,“ na krátký okamžik se zarazil a posunul se blíže k doktorce. Pohledy ostatních přeživších vnímal na svých zádech.

„Mrzí mě to, ale na tu loď vás pustit nemůžu. Nemůžu dopustit, aby se to, co máte v sobě, dostalo k Weylandovým rukám. Sama jste za posledních pár dní viděla, jak se takový experiment může šeredně zvrtnout, a to jsme ve vesmíru – představte si tuhle situaci na Zemi.“

Všichni mlčeli, ženy přestaly vzlykat, ale ty věci na druhé straně se stále snažily dostat dovnitř. Už jim nezbývalo moc času a John to věděl. Byl v téhle situaci již nespočetněkrát – snad proto byl tak klidný a racionální, někteří by možná řekli chladnokrevný, ale tak to nebylo. John to s doktorkou myslel dobře. Všechny je chtěl zachránit, ale u některých se mu to bohužel nepodařilo a ani nepodaří.

Vzpomněl si na svou malou holčičku, kterou opustil, když odletěl na svou první misi, když mu bylo pouhých dvaadvacet. Teď už jí bude deset let a on jí neviděl vyrůstat. Měl být pryč osmnáct měsíců, přinést si hromadu peněz a už zůstat doma se svou rodinou. Z osmnácti měsíců se ale stalo devět let boje o přežití. A jeho malá holčička Ellen (pojmenovali ji po Johnově babičce, kterou nikdy nespatriil – ztratila se ve vesmíru) vyrůstá doma a on doufá, že ji ještě někdy uvidí. Ale nesmí to být za rizika, že s sebou přivede tyhle zrůdy, ať už v dospělě podobě nebo v bříše doktorky. Což ho přivedlo zpět do přítomnosti.

Z pouzdra na stěně vytáhl ruční pistoli, vytáhl zásobník a všechny náboje postupně vyndal a strčil si je do kapsy. Až na jeden. Zbraň nabíl a nabídl ji doktorce,

kteřá se pokusila natáhnout po zbrani, ale začala kroutit hlavou a vždy ucukla zpět.

„Chcete s tím pomoci?“ zeptal se potichu, skoro láskyplně John.

A ona samozřejmě přikývla.

„Běžte!“ poručil ostatním a oni ho beze slova poslechli, aniž by se s doktorkou rozloučili. Až na jednu ženu. Políbila ji na čelo a odešla také. Ve dveřích se otočila:

„Ripley?“

„Budu hned za vámi, ok?“ z hlasu mu zněly slzy a poslední žena ho nechala s doktorkou o samotě.

„Mrzí mě to, kdyby to šlo jakkoliv...“

„To je v pořádku, John. Pospěš si. Cítím, jak se uvnitř probouzí.“

Dvě ženy a muž, kteří šli napřed, uslyšeli výstřel a za pár vteřin vyšel z přetlakové komory John Ripley, zavřel za sebou dveře, rozmlátil ovládání a prošel beze slova kolem nich. Za ním už žádný další člověk neprošel.

Jmenuji se HEATH CROSSLET a píši od svých čtrnácti let. Samonákladem jsem vydal sbírku Pozorovatel lidských omylů.

Zaměřuji se na drama či horor. V tuto chvíli mám rozepsané tři novely, které bych rád ve výhledu pár let vydal.

Ondra Hykš

U OKNA

Za oknem bezbarevno, černobílo, vše do šedi je oděné.

Venku padající vlhko se k mé radosti koncentrovalo do hrnku vedle mne,

spolu se zázvorem a skořicí

celou místností nádherně vonící.

V polštářích schoulený, dekou oddělen od veškeré zimy světa, hloubám,

jak počasí lidem vadí, ale náramně zas svědčí houbám v lese.

Tam někdo tone v depresích a nadává, že se

opomněl podívat na počasí, a tak se teď v krmelci schovává.

A nevnímá lesní vůně, harmonii fauny, tichem šumící kapky.

Pokládám knížku, zatímco Mikeše protahujícího si tlapky něco vylekalo.

Z šeda za oknem se zatím šero stalo.

Cvak

a pod lampičkou umírněně svítící

pokračuju ve čtení, však tentokrát s knihou o třináctém měsíci.

POSLEDNÍ HVĚZDA

poslední hvězda na mém nebi zhasla
zbylo jenom vakuum, prostor cituprázdna
nyní již cesta moje vyznačená není ničím
jako by teď místo značek zbyla jen horda prázdných tyčí

tak jsem zase tady, v rozlehlém moři plném ryb
proč jsem trestán, když nevím, jakých dopustil jsem se chyb
zážitky, co nestaly se, nevyřčená slova
kráčím sám nočním městem, kudy jsme měli kráčet oba

stokrát stejně, a přesto vždycky jako poprvé
měl to být jen škrábanec a ne rána do krve
jsem si jistý, že život půjde dál ... a možná lépe
na čaj pozvu osud, co na dveře mi klepe

JE PO VŠEM

Nechť nastane jaro.
Těžký zimní kabát z ramenou opadl.
Svět zas může rozkvést,
ne květem jediným, ale tisíci.

Nechť jaro nastane.
Již nejsem otrokem přitažlivosti.
Je čas opět vzlétnout
mezi oblaka na nebi visící.

Jaro nechť nastane.
Sen se rozplývá a ztrácí ve vzpomínkách,
jarní úklid myšlenek
radost a vzrušení mísících.

ONDRA HYKŠ alias Albion Takami – bytost čirého chaosu a lásky a falešný multibůh devatera řemesel objevený v popelnici. Možná si ho pamatujete z minulých inkarnací jako Seta, Lokiho nebo Lilit.

Don Pasquale – Gaetano Donizetti

Komická opera Gaetana Donizettiho *Don Pasquale* měla premiéru roku 1843, poslední uvedení v Liberci bylo v roce 1973.

Dirigentem nového představení je Richard Hein, který vedl opery v Holandsku, Německu a Japonsku, nyní i v Česku. Scénu a kostýmy vytvořila Zuzana Přidalová, jež umístila nemocniční postele a další nábytek do velké točny, která se otevírá a zavírá, Dona Pasquala oblékla do pruhovaného moderního obleku, vodorovně pruhované černobílé šaty dámského sboru doplňují černé paruky.

Zpívá se v italském originále, nad scénu se promítá překlad do němčiny a češtiny.

Titulní postavě je 70 let, ale na ně rozhodně nevypadá. Hlavním hrdinou je opravdu tlustý Don Pasquale, zpívá a hraje ho vynikající basista

Zdeněk Plech, který sice podepíše, co podpisovat neměl, ale pak se má různě k činu, scéna je ho brzy plná. Jeho hlavní protihráčkou je Norina, sopranistka Věra Poláchová, v žlutočerných šatech a později v rudé toaletě. Norina Pasqualovi tvrdí, že je třesoucí se starček, který jí podepsal opravdu všechno. Hraje svou koketu s plným nasazením a odzpívává árie s lehkostí. Stejně výborně zpívající je Matěj Chadima v roli Doktora Malatesty, méně výrazný je tenor Ernesto Róberta Remeselníka, jeho hrdina se chová trochu defetisticky. Režiséru Dominiku Benešovi představení běží bez problémů. Divadelní orchestr zní s jistotou, sbormistru Tvrtko Karlovičovi dobře odpovídají sbory.

Viděl jsem 27. ledna 2016 na velké scéně Divadla F. X. Šaldy již usazené představení, jeho premiéra byla 29. května 2015. Inscenace ukazuje, že

Lze Donizettiho hrát i pro současného diváka: na posteli vedle Dona Pasquala leží umírající a oživující se postava, sestřičkám lze dát „andělíčky“ se zapínáním vzadu a ozdobit je červenými srdci, na text z roku 1843 navléci nové bezeslovné vtipy, pak to lze vyložit jako zajímavou moderní inscenaci.

Hledal jsem hvězdy představení. Místní sopranistka Věra Poláková si hlavní roli užila a zplna vychutna-

la. Překvapením pro mne byl Zdeněk Plech, sice mu není třicet, jak bych mu hádal, ale třesoucím se starci se úspěšně vymyká, má za sebou účinkování po celé Evropě. Dirigent Hein je od roku 2012 dirigentem Opery Národního divadla v Praze. Jsem zvědav na druhé obsazení, kdy Dona Pasquala zpívá slavný, ale starší basista Pavel Vančura.

Otto Hejnic

Flákači – Václav Dušek

Autor, ročník 1944, je vyfocený na záložce knížky Flákači s úsměvem a bílým plnovousem, tak bych ho nepoznal. Pamatuji si ho z knížky Pan-na nebo orel (1974) a z Tuláků (1976). Poslední jeho kniha Vy nám taky vyšla v roce 2008. Hlavně si ale Duška pamatuji kvůli Herzovu filmu Křehké vztahy z roku 1979, který zachytil už zbouraná liberecká jatka a Jizerky. Dějově jde o vzepření se vlasatého Tadeáše Falka (hraje ho Vladimír Kratina) totalitní době, kdy se pere proti všem.

Duškovy postavy mají „špinavý boty“, jsou identičtí, a to byla také hlavní deviza jeho románů a povídek. Výučný malíř pokojů přišel na sever před vojnu, a tak zažíval ještě v plné slávě těžící hnědouhelné doly, nově přistěhované zdejší obyvatelstvo a znovu popsal své chudobné dospívání v milovaném Karlíně.

Duškova nová kniha zaujme svým nezvyklým tvarem, nepřerušovaným tokem vyprávění. Byl jsem zvědavý, jak se starý mistr vyrovnal se svým mla-

dickým radikalem, jestli najde své vzory, kterým se pak názorově značně vzdálil, byl například dramaturgem Činoherního studia.

„V pražském parku příšer a partajních štěnic štěstí nekvetlo. Sladkej domove s katanama a chlubnama, sbohem navždy.“ Sugestivně popisuje Karlín, s Negrelliho viaduktem: „Z depa syčely žhavý mastný páry a jiskry pálící a těžký padaly k chodcům.“ „Uhelný prázdniny, holky se nechaly v šatnách makat.“ „Pokrok není zárukou štěstí, blbouni, pravil autodopravce Klein.“ „Loučili se s vykřičejma pavlačovejma šteničárnama, s hajzlama v chodbách, kde nájem byl k smíchu, za hubičku. Zelinář skončil v pankrácký šeredě, protože bral zboží od soukromníků.“

Chodil do bia Atlas a Ponec, vzpomněl si na všechny hospody, vyjmenoval lepší pražské podniky, Vltavu, Alhambru, Valdek a Ural, kde se tancovalo. Holou pravdu však Dušek napsal až nyní: „Pro něj soustruh představoval zkurvenýho nepřítele od chvíle, kdy

šmejda uviděl a uslyšel... Táta makal ve vysočanský fabrice, rakovina ho zvolna užírala. Táta umřel, zůstali s mámou sami, ublížený, odstrčený. Čekali na mámu, vypumpovali jí krev, dostala sklenku vína a chlebičky.“

Miličníci naložili řádový sestry do autobusu a tím se příběh uzavírá. Knížka připomíná obraz od Breughela, kde je padesát venkovanů, kteří dělají, co je zrovna napadne, všichni jsou v pohybu. Vypravěč je osmnáctiletý vztekoun.

Petržičko, cikán, byl brigádník u Armabetonu a hledač polodrahokamů. Hosti se rvali jako koně, pro slovíčko nebo jen tak, z nudy. Vazoun Bimbo hrál na kytaru. Stavěla se elektrárna Ledvice a sklárna Řetenice. Bimbo se vsadil s bratrem Diverzanta, že nepřeplyve rybník, ten chvíli kraloval a pak se potopil a už nevyplaval.

„Prudký žhavý lásky, nenávisti za hrob, kolotoč pracovních pluků na šachtách hlubinných i povrchových, výbuchy metanu, pohřby, chemičky s věčnými jazyky ohňů,“ tak popisuje svůj Sever kluk, který netuší, co se s ním stane.

Chtěl podepsat deset let na šachtě, aby nemusel na vojnu, ale Václav Kníže, bejvalej úderník ze šachty Centrum, později kriminálník, mu to zhatil. „Bílinský hopsandy s natupírovanějma drdolama se nesnažily zakrýt kytičkovany kalhotky. Na oprámu Rohlík se koupali nazí, mašinfíra sjede ke dnu lomu pro vagonky s uhlím, kolem rabovaných stěn s ohni, do pekla jedovatejch výparů.“ „Žijeme dneska, zítra tu nemusíme být,“ tvrdily mu slečny. Tanečky na Rudém severu, Anuška, dívka brigádníka, pořád Tadeáše nechťela, ale později do ní vjela posedlost.

Nechťelo se mu dělat malíře pokojů, tak fíral na šachtě a dělal pomocníka. Lokál Mexiko v Jiřetíně, Teplice s fungujícím Krušnohorským divadlem, Osek, ještě původní starý Most, hranice s NDR je stále zavřená. Ožívá Hrdlovka a řada dalších vystěhovaných vesnic. Připomínka uranu, šachta 16, se právě rozjížděla! Je polovina 60. let.

Yastil, bromisoval, fenmetrazin a hysteps, prášky pomáhaly Václavu Knížeti a malíři, mistru Lahodovi, ten jednou líčil, jak si chlapec vzal dívku domů a ta mu vybílila byt za 150 tisíc.

Poslední Tadeášova láska je hraběnka Marica, kterou mu nakonec přebíral mrňavý Petržičko. „Fakticky máme, co jsme chtěli i nechťeli, člověče,“ vzpomíná Dušek.

Na Flákače jsem ani nevěřil, ale Václav Dušek vychrtil všechno, i co měl dávno zapomenout. Znova je kluk! Mami, ptá se, i když nemůže slyšet odpověď. Vždycky dělal, co chtěl. Díky bohu.

Knížku o 160 stranách vydalo nakladatelství Albatros, nemohu se od ní odtrhnout.

Otto Hejnic

Pitomost aneb kanárek od Jiřího Pokorného

Šel jsem se podívat v pátek 11. prosince do libereckého Malého divadla na světovou premiéru původní hry režiséra Jiřího Pokorného *Pitomost aneb kanárek*.

„Zešedivělá“ Štěpánka Prýmková, Miluška, sklesle sedí po návštěvě exekutorů a snaží se dostat z Blanky, Jany Hejret Vojtkové, své nejlepší kamarádky, která řeší poruchu na autě, nějaké peníze. Miluška chce po ní deset tisíc, dostane pětistovku. Je vidět interiér pázdného bytu, exekutor nesebral jen stůl, dvě židle a klec se živým kanárkem, Blanka se zmíní o dětech, Miluška beznadějně mává rukou, ale zatímco vzhadu telefonuje vypůjčeným mobilem, její syn David, Juraj Háder, s japonským mečem vniká do bytu a nejlepší kamarádku Blanku, o které ví nejruznější ohavnosti, málem uškrtí. Matka je zděšená.

Autor Jiří Pokorný je zároveň i režisérem hry. Je to zdlouhavý proces, zatímco mně se nezdá, že by exekutoři sebrali i sporák, na kterém by si Miluška mohla vařit, za mnou se dvojice už hlasitě směje. Otec rodiny umřel, a proto rodina tak dopadla? Tarantino vítězí. Exekutor se vrací, rozvádí se, chce pro sebe pronajmout malý pokojík, koupí

nazpátek televizi, Miluška ho odmítá. Syn se vrací, nese prachy, matka ho odmítá, myslí, že jsou ze kšeftů s drogami. Přicházejí dva vykonavatelé, patrně o dva dny déle, Zubr, Tomáš Impseil, a Pila, Matěj Nechvátal, tarantinovští zločinci, matka se jich snaží zbavit. Přichází Miluščina dcera Alžběta, Michaela Foitová, povídá, co ji všechno potkalo, stačí si sama a pak si jde lehnout vedle. Alžbětu a Davida jejich matka Miluška zoufale nechápe. Mezi námi a generací našich dětí je propast, kterou se marně snažíme nevidět. To zachytil Jiří Pokorný, který ještě cítí vlání mladé generace, ale už si uvědomuje tíhu bytí jejich předchůdců.

Bílou konstrukci stěn bytu a balkonu vytvořil Petr B. Novák. Kostýmy, včetně žlutého obleku Exekutora, Martina Polácha, a rudých vlasů feťáka Davida, navrhla Jana Preková.

Není jasné nic, co doopravdy hledají Zubr a Pila, kdy mluví pravdu Exekutor, proč Miluška tolik nechce svoje děti...

Smál jsem se, jako ke konci kusu většina diváků. Opravdu. Nevěděl jsem konkrétně čemu, ale smál jsem se. Nic není jasné, i Miluška jednu chvíli vypadá že byla holka na prásčích. Jedna paní tvrdila, že hru napsal feťák pro feťáky. Ale autor dělal v Hadivadle Tvář v ohni od von Mayenburga a v Ta Fantastice od Ravenhilla Produkt, nevyhýbá se tématům, která některého mohou bolet.

Jsem potěšen, že jsem mohl tento titul na Malém divadle vidět. Budu rád, když další se budou smát se mnou.

Otto Hejnic

S BATERKOU DO
KNIHOVNY ANEB NAŠI
ČEŠTÍ ČERTI A VODNÍCI
22. března 2016

Krajská vědecká knihovna v Liberci (KVK)

e-mail: library@kvkli.cz

www.kvkli.cz

Kruh autorů Liberecka (KAL)

e-mail: jakub.sebelka@volny.cz

http://www.kruhautoruliberecka.cz/

ISSN 1214 - 2751

Bibliothek Liberec
Knihovna Liberec
Library Liberec

*Vedle vrcholků krkonošských a jizerských objevila se v Čechách
Mnozí odvážlivci, když se octli na počátku velikolepého měsíce června*

V zámku bylo práce a běhu o překot.

Pamatuji to jako dnes, ač od té doby uplynula třetina století.

Blázniviny se rozsévají

Sem, knihomilče, knihu zvláštní ždáš-li mítí!

Who's there? Stanu se menším a ještě menším, až budu nejmenším na celém světě. Nothing is there.

Die Welt ist alles, was da ist.

A me, mamó, adarig džav, so me tuke adaj mukha.